

Savonlinnan kaupungin liikenneturvallisuuksuunnitelma

Savonlinnan seudun kuntien liikenneturvallisuuksuunnitelmat

JUHA HELTIMO (TOIM.) | MIKKO LAUTALA

Savonlinnan kaupungin liikenneturvallisuuksuunnitelma

Savonlinnan seudun kuntien liikenneturvallisuuksuunnitelmat

JUHA HELTIMO
MIKKO LAUTALA

RAPORTTEJA 8 | 2025

Savonlinnan kaupungin liikenneturvallisuussuunnitelma

Savonlinnan seudun kuntien liikenneturvallisuussuunnitelmat

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Taitto: Juha Heltimo, Maria Pirttikoski

Kansikuva: Juha Heltimo

Kartat:

Painotalo:

ISBN 978-952-398-294-9 (PDF)

ISSN 2242-2846

ISSN 2242-2846 (painettu)

ISSN 2242-2854 (verkkajulkaisu)

URN:ISBN:978-952-398-294-9

www.doria.fi/ely-keskus

Sisällys

1. Johdanto	3
1.1. Taustaa.....	3
1.2. Kuntakohtaiset suunnitelmat	4
2. Suunnittelun lähtökohdat	5
2.1. Tieliikenteen onnettomuudet	5
2.2. Liikenneonnettomuudet muissa liikennemuodoissa	7
2.3. Liikennerikollisuus.....	8
2.4. Koettu turvallisuus.....	9
2.5. Liikenneonnettomuuksien kustannukset.....	10
2.6. Liikenneturvallisuustyön nykytila.....	11
Liikenneturvallisuustyö Itä-Suomessa.....	11
Liikenneturvallisuustyö Savonlinnassa	11
3. Liikenneturvallisuustavoitteet	13
3.1. Kohti nollavisiota kaikissa liikennemuodoissa	13
3.2. Savonlinnan seudun liikenneturvallisuusvisio ja tavoitteet	13
4. Toimenpiteet	14
4.1. Toimenpidesuunnittelun lähtökohdat	14
4.2. Liikenneturvallisuustyön rakenteet kuntoon	15
Strateginen perusta, päättäjien sitouttaminen ja resursointi	15
Seuranta ja resursointi.....	15
Liikenneturvallisuustyöryhmän toiminta	16
4.3. Fiksuja valintoja liikenteeseen	17
Kaupungin liikenneturvallisuusviestintä	18
Alle kouluikäiset lapset	18
Kouluikäiset ja nuoret	19
Työikäiset	20
Ikäihmiset, vammaiset henkilöt.....	20
Teknisen toimialan mahdollisuuksia ”liikennekasvatustyössä”	21
4.4. Turvallinen liikennejärjestelmä	22
5. Suunnitelman edistäminen ja seuranta	24
5.1. Ensiaskleet	24
5.2 Seurannan osa-alueet ja vastuu	24
5.3 Liikenneturvallisuusmittarit	25
Erikseen raportoidut liitteet.....	26
Kuvailulehti	27
Presentationsblad	28
Documentation page	29

1. Johdanto

1.1. Taustaa

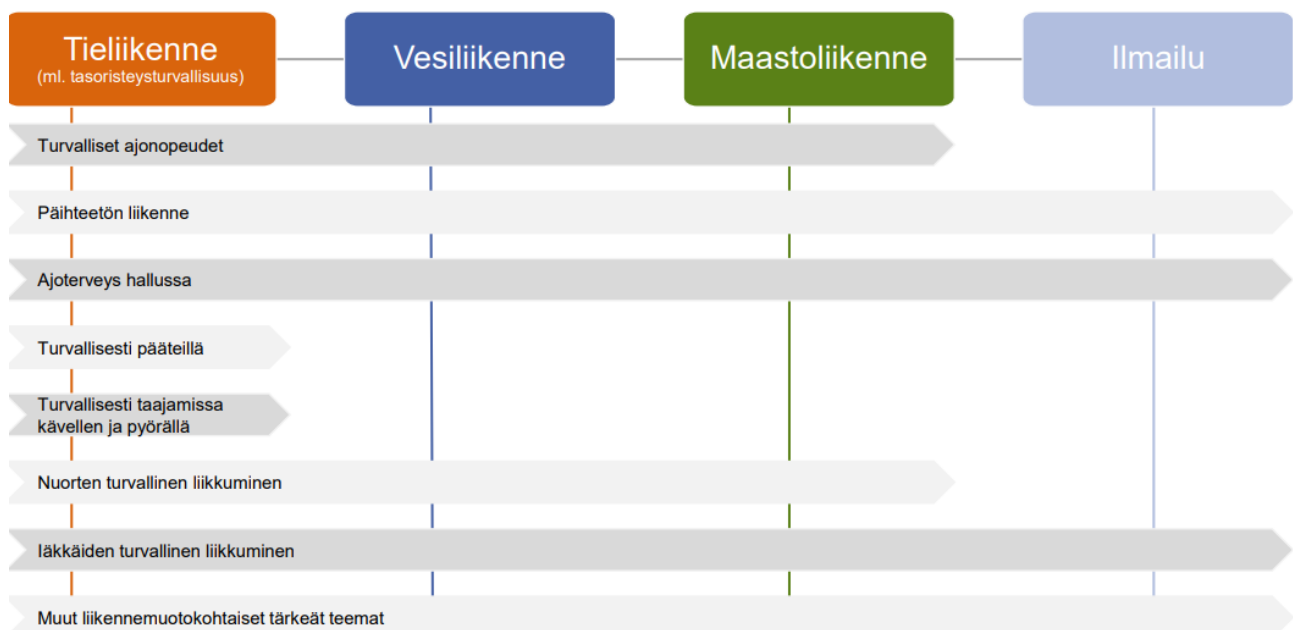
Liikenneturvallisuustyö on tärkeä osa kuntien ja hyvinvointialueiden lakisääteistä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyötä. Valtakunnallisena tavoitteena on, että jokaisella kunnalla on ajantasainen liikenneturvallisuussuunnitelma, joka konkretisoi valtakunnallisia ja alueellisia liikenneturvallisuustyön ja kestävän liikkumisen tavoitteita paikallisen tason toiminnaksi ja toimenpiteiksi.

Savonlinnan seudun kuntien edelliset liikenneturvallisuussuunnitelmat valmistuivat vuonna 2018. Tämän jälkeen niiden toteutumista on seurattu ja edistetty mm. kuntien liikenneturvallisuustyöryhmien, Itä-Suomen liikenneturvallisuustoimija -hankkeen ja seudullisen liikennejärjestelmätyön tukemana.

Itä-Suomen liikenneturvallisuussuunnitelma vuosille 2024–2030 valmistui loppuvuodesta 2023. Liikenneturvallisuussuunnitelma toimeenpanee valtakunnallisen liikenneturvallisuusstrategian linjauksia Itä-Suomen alueen erityispiirteet huomioon ottaen. Suunnitelmassa on kuvattu kaikkiaan 115 toimenpidettä (näistä 70 kuntaa koskevia toimia tai linjauksia). Nyt laadituissa Savonlinnan seudun kuntien liikenneturvallisuussuunnitelmissa toimeenpannaan Itä-Suomen liikenneturvallisuussuunnitelman tavoitteita ja linjauksia kuntien ja seudun tasolla.

Savonlinnan seudun kuntien yhteinen kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma valmistui vuonna 2022. Edistämishjelmassa on määritelty tavoitteet ja toimenpiteet kävelyn ja pyöräliikenteen edistämiseen. Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman toimenpiteet on integroitu soveltuvien osien osaksi kuntien liikenneturvallisuussuunnitelmia.

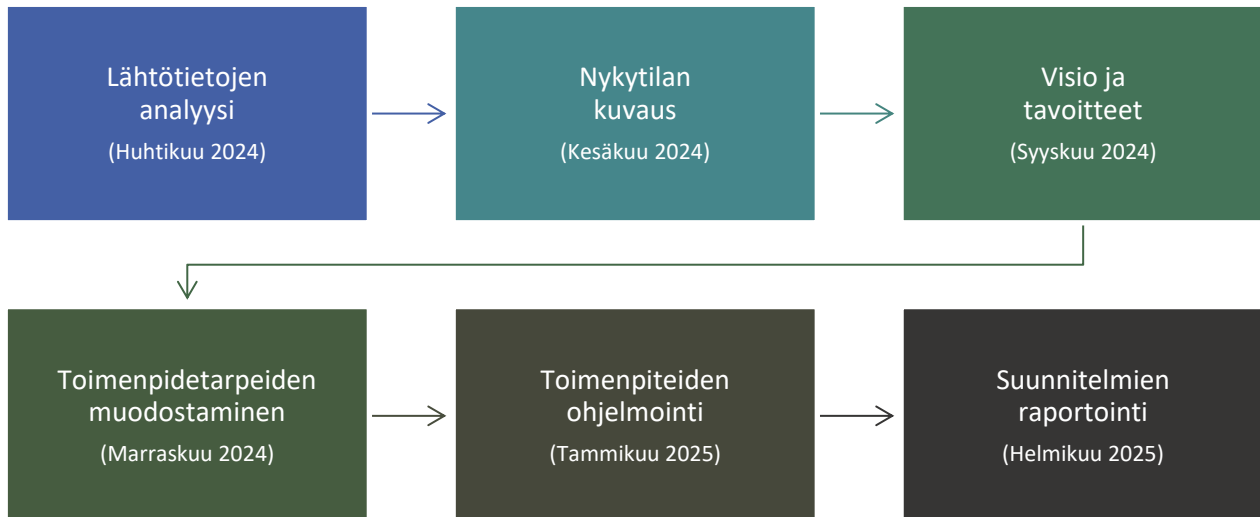
Kuntien liikenneturvallisuussuunnitelmilla tähdätään liikenneonnettomuuksien määrän merkittävään vähentämiseen ja koetun turvallisuuden parantamiseen kunnissa ja seudulla. Liikenneturvallisuus ja sen tunne on merkittävä elinympäristöjen laatutekijä ja sitäkin kautta kuntalaisten hyvinvoinnin osatekijä. Liikenneonnettomuudet heijastuvat monin tavoin myös kuntien talouteen. Liikenneturvallisuustavoitteiden rinnalle on nostettu myös tavoite edistää nykyistä kestävämpää liikkumista kävellen, pyöräillen ja joukkoliikenteellä, millä monien hyvinvointi- ja ympäristövaikutusten ohella on myös myönteinen vaikutus liikenneturvallisuuskehitykseen.

Kuva 1. Itä-Suomen liikenneturvallisuussuunnitelman painopistealueet (Itä-Suomen liikenneturvallisuussuunnitelma 2023).

1.2. Kuntakohtaiset suunnitelmat

Savonlinnan kaupungin liikenneturvallisuussuunnitelman laadinta käynnistyi huhtikuussa 2024. Liikenneturvallisuuksuunnitelmassa on kartoitettu kaupungin liikenneturvallisuustilanne, liikenneturvallisuustyön nykyiset toimintamallit ja niiden kehittämistarpeet (toimialoittain), asetettu seudulliset liikenneturvallisuustyön kehittämistavoitteet sekä suunniteltu liikenneturvallisuuden parantamiseksi tarvittavat toimenpiteet ja toimintamallit. Toimenpidesuunnittelu on painottunut tieliikenteen turvallisuuteen, mutta myös vesiliikenteen, maastoliikenteen ja raideliikenteen (tasoristeysturvallisuus) turvallisuutta on tarkasteltu siltä osin kuin se kaupungin toimintaan kytkeytyy.

Kuva 2. Hankkeen työvaiheita (valmistumisajankohta).

Suunnittelutyön pääpaino on ollut lähivuosisissa ja mahdollisimman konkreettisessa, kustannustehokkaassa ja realistisessa toimenpiteiden määrittelyssä. Lähivuosisien toiminta on suunniteltu sellaiseksi, että se pystytään käyttäen nykyresursseilla toteuttamaan. Kuitenkin myös pidemmän aikavälin toimenpidetarpeita on tuotu esille.

Suunnitelman laadinta toteutettiin seudullisena hankkeena, jonka ohjaukseen osallistuivat Savonlinnan seudun kuntien lisäksi Pohjois-Savon ELY-keskuksen, Liikenneturvan, Itä-Suomen poliisilaitoksen ja pelastuslaitoksen (Eloisa) edustajat. Ohjausryhmätyöskentelyyn kutsuttuina olivat seuraavat henkilöt:

- Jani Ahokas, Savonlinnan kaupunki (pj.)
- Otto Häkkinen, Enonkosken kunta
- Asta Veikkanen, Sulkavan kunta
- Mauri Ruuskanen, Rantasalmen kunta
- Janne Hämäläinen, Rantasalmen kunta
- Antti Seppänen JSP Oy
- Olli Meriläinen, Pohjois-Savon ELY-keskus
- Anna-Kaisa Kuohukivi, Pohjois-Savon ELY-keskus
- Eini Karvonen, Liikenneturva
- Pekka Lötjönen, Itä-Suomen poliisilaitos
- Antti Peltonen, Pelastuslaitos (Eloisa)
- Arto Kilpeläinen, Pelastuslaitos (Eloisa)
- Mikko Hakkarainen, Pelastuslaitos (Eloisa)

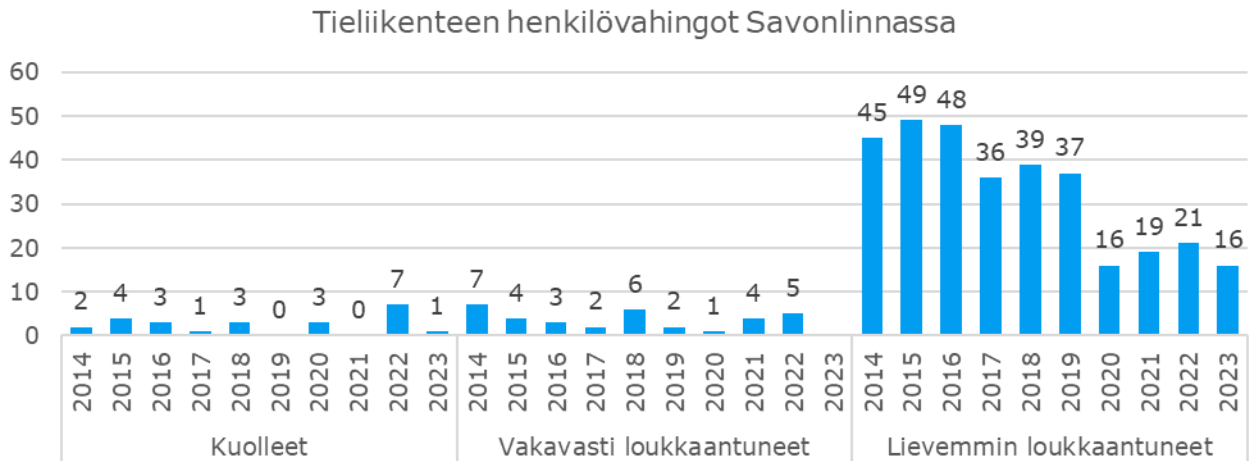
Myös kuntien liikenneturvallisuustyöryhmät osallistuivat oman kuntansa suunnitelman laadintaan. Aihe otettiin esille työryhmien vuotuisissa kokouksissa keväällä ja syksyllä (2024) sekä erillisessä työkokouksessa alkuvuodesta 2025. Kyselyiden kautta työhön osallistettiin muitakin kuntien eri toimialojen edustajia, hyvinvointialueen (Eloisa) edustajia ja kuntalaisia.

Suunnitelman laadinnasta vastasi Ramboll Finland Oy, jossa projektipäällikkönä ja liikenneturvallisuustyön pääsuunnittelijana toimi Juha Heltimo. Liikenneympäristöä koskevasta suunnittelukokonaisuudesta vastasi Mikko Lautala. Avustavissa tehtävissä työhön ovat osallistuneet myös Elisa Heimo, Vili Ampuja ja Maria Pirttikoski.

2. Suunnittelun lähtökohdat

2.1. Tieliikenteen onnettomuudet

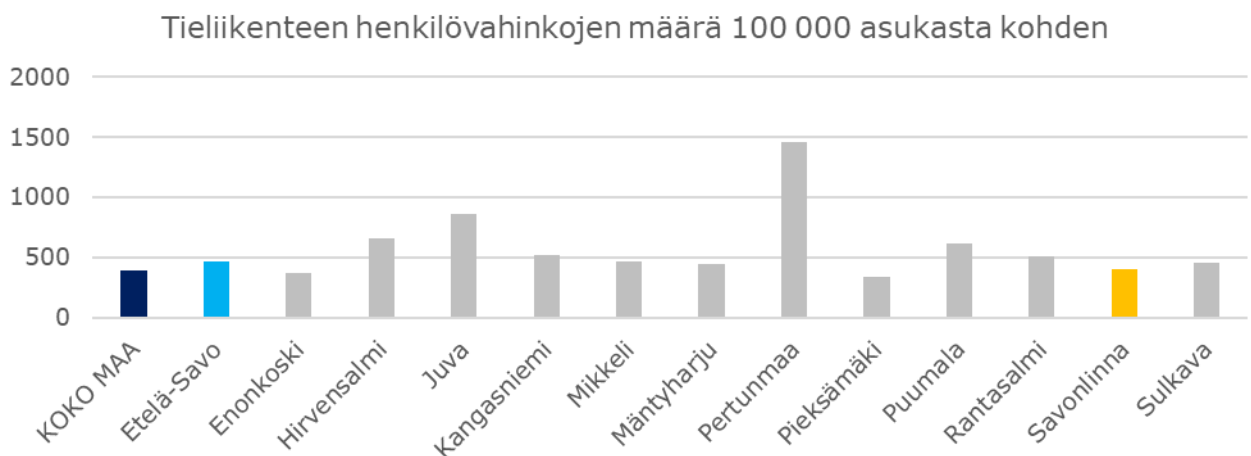
Tilastokeskuksen tieliikenneonnettomuustilaston mukaan Savonlinnan kaupungin alueella tapahtuu vuosittain keskimäärin 18 henkilövahinkoihin johtavaa liikenneonnettomuutta ja 30 omaisuusvahinko-onnettomuutta (2019–2023). Onnettomuusmäärät ovat laskeneet jyrkästi. Liikenneonnettomuuksissa on kuitenkin menehtynyt viimeisen kymmenen vuoden (2014–2023) aikana 24 ihmistä. Vakavia loukkaantumisia on tilastoitu yhteensä 34 ja lievempiä loukkaantumisia 326.

Kuva 3. Tieliikenteen onnettomuuksissa kuolleet tai loukkaantuneet Savonlinnan alueella (Tilastokeskus). Vakavien loukkaantumisten tilastointi ulottuu vuoteen 2022 asti.

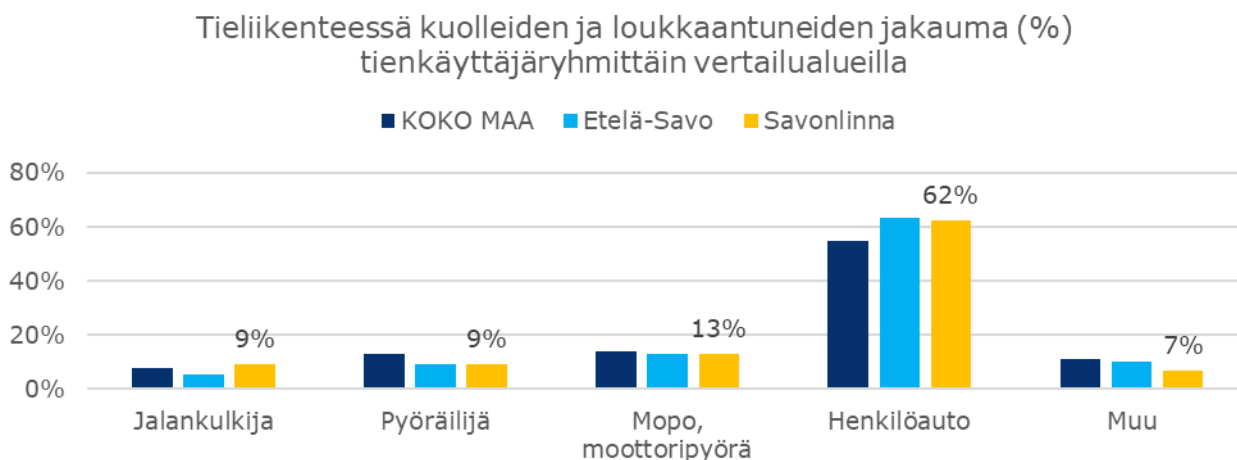
Poliisin tietoihin perustuva tieliikenneonnettomuustilasto ei kerro aivan koko totuutta liikenneonnettomuuksien määrästä. Liikennevakuutuskeskuksen aineisto sisältää kaikki liikennevakuutuksesta korvatut omaisuus- ja henkilövahingot. Tämän tilaston mukaan Savonlinnan alueella tapahtuu peräti 600–700 liikennevahinkoa vuosittain. Näissä luvuissa on toki mukana mm. pysäköintialueiden onnettomuuksia ja mahdollisesti muita sellaisia onnettomuuksia, jotka eivät mene viralliseen tieliikenneonnettomuuksien määritelmään.

Tieliikenteen henkilövahinkojen määrä asukaslukuun suhteutettuna on Savonlinnassa alhaisempi kuin maakunnassa keskimäärin, mutta hieman korkeampi kuin koko maassa keskimäärin. Vain kahdessa kunnassa Etelä-Savossa tilanne on parempi kuin Savonlinnassa (Enonkoski, Pieksämäki).

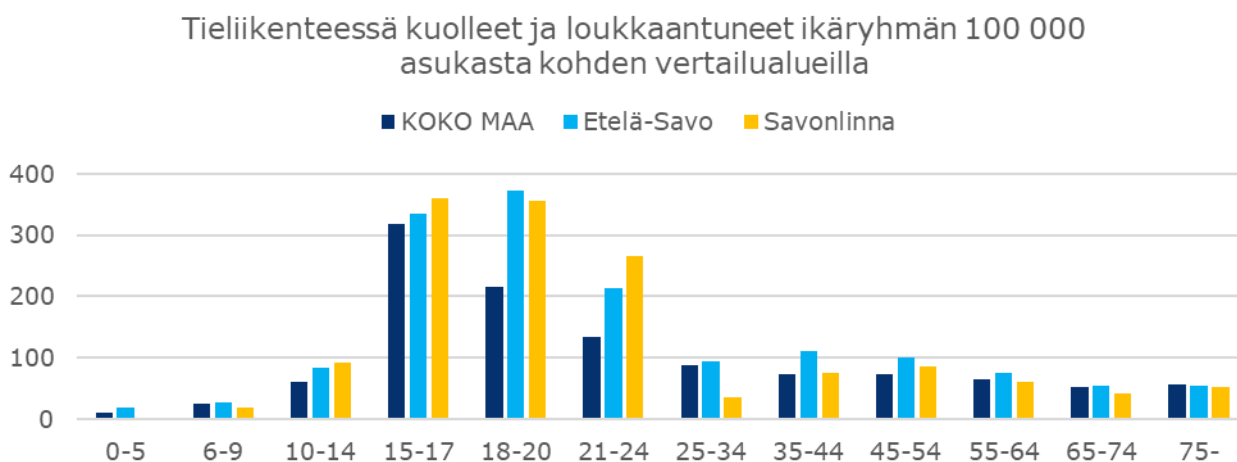
Kuva 4. Tieliikenteen henkilövahinkojen määrä asukaslukuun suhteutettuna (keskiarvo 2019–2023) Etelä-Savon kunnissa (Tilastokeskus).

Savonlinnan kaupungin alueen tieliikenteen henkilövahingoista keskimäärin 62 % on tapahtunut henkilöautolla liikenteessä olleille. Mopoiijat tai moottoripyöräilijät muodostavat uhreista 13 %, jalankulkijat 9 % ja pyöräilijät 9 %. Tienkäyttäjärhmittäinen jakauma ei juuri poikkea vertailualueista. Ikäryhmäjakauman osalta voidaan todeta, että 15–24-vuotiaat nuoret muodostavat uhreista 39 % ja nuorten osuus korostuu vertailualueisiin nähden. Yli 64-vuotiaat muodostavat uhreista 19 %.

Kuva 5. Tieliikenteen onnettomuuksissa kuolleet ja loukkaantuneet tienkäyttäjärhmittäin (%) (keskiarvo 2019–2023, Tilastokeskus).

Kun suhteutetaan henkilövahinkojen määrä ikäryhmien kokoon, saadaan arvio onnettomuusriskistä ikäryhmittäin. Savonlinnassa korkein onnettomuusriski on tämän tarkastelun perusteella kaikissa nuorten ikäryhmissä: 15–17-vuotiailla, 18–20-vuotiailla ja 21–24-vuotiailla. Etelä-Savon keskiarvoon verrattuna korostuu etenkin 15–17-vuotiaat ja 21–24-vuotiaat. Ikäihmisten onnettomuusriski ei ole tällä tunnusluvulla tarkasteluna koholla.

Kuva 6. Tieliikenteen onnettomuuksissa kuolleet ja loukkaantuneet ikäryhmän kokoon suhteutettuna (keskiarvo 2019–2023, Tilastokeskus).

Tieliikenteen henkilövahinko-onnettomuuksista 51 % on tapahtunut valtion hallinnoimalla maantieverkolla. Päätiety muodostavat onnettomuuksista reilun viidenneksen (27 %) ja seutu- ja yhdystiet lähes saman verran (23 %). Kaupungin omalla katuverkolla tapahtuu 40 % onnettomuuksista ja yksityistieverkolla 9 %. Tieliikenteen henkilövahinko-onnettomuuksista merkittävä osa (89 %) tapahtuu valtion ylläpitämillä maanteillä, käytännössä seutu- ja yhdysteillä. Taajamamerkin alueella henkilövahinko-onnettomuuksista tapahtuu peräti 57 %.

Tutki onnettomuuspaikkoja online-kartoilta:

- Poliisin tilastot: <https://mobilityanalytics.ramboll.com/onnpoliisi/>
- Pelastuslaitoksen tilastot: <https://mobilityanalytics.ramboll.com/onnpelastuslaitos/>
- Riistakeskuksen tilastot (hivieläinonnettomuudet): <https://mobilityanalytics.ramboll.com/onnhivielain/>

Savonlinnan alueen henkilövahinko-onnettomuuksissa yleisin onnettomuusluokka on yksittäisonnettomuudet (suostumiset, ulosajot). Yksittäisonnettomuudet korostuvat etenkin seutu- ja yhdystieverkolla, jossa ne muodostavat 65 % onnettomuuksista. Toinen iso onnettomuusluokkaryhmä on jalankulkija- ja pyöräilijäonnettomuudet, jotka muodostavat yhdessä noin 36 % henkilövahinko-onnettomuuksista (taajamissa 42 %). Pääteillä puolestaan korostuvat, yksittäisonnettomuuksien ohella, risteysalueiden onnettomuudet ja kohtaamisonnettomuudet.

2.2. Liikenneonnettomuudet muissa liikennemuodoissa

Vesiliikenne

Savonlinnan kaupungin alueen vesiliikenteessä on tapahtunut vuosina 2019–2023 yhteensä 230 onnettomuutta (Traficom). Kuolemaan johtaneita onnettomuuksia on tilastoitu viisi (2020 oli nollavuosi). Koko seudulla vesiliikenteen onnettomuuksia on kirjattu samalla aikajaksolla 309, joista kymmenen on ollut kuolemaan johtaneita.

Maastoliikenne

Maastoliikenteessä onnettomuustilastoja keräävät mm. poliisi, pelastuslaitokset, Liikennevakuutuskeskus ja Onnettomuustietoinstituutti, jokainen hieman omalla tavallaan. Liikennevakuutuskeskuksen tilasto on onnettomuuksien kokonaismäärän osalta kattavin. Kuolemaan johtaneista onnettomuuksista puolestaan kattavin tieto löytyy Onnettomuustietoinstituutilta, joka koostaa tutkijalautakuntien tutkimat kuolemaan johtaneet onnettomuudet.

Onnettomuustietoinstituutin tilastojen mukaan Savonlinnan seudulla on viimeisen kymmenen vuoden (2014–2023) aikana menehtynyt maastoliikenteessä kolme henkeä (kaksi Savonlinnassa ja yksi Rantasalmella). Liikennevakuutuskeskuksen tilastoista voidaan puolestaan seuloa lievempien maastoliikenneonnettomuuksien määriä tarkastelemalla niitä moottorikelkkojen, mönkijöiden ja traktoreiden onnettomuuksia, jotka ovat tapahtuneet yleisten teiden, katujen ja pysäköintialueiden ulkopuolella. Liikennevakuutuskeskuksen tilastojen mukaan Savonlinnan seudulla on tapahtunut viimeisen tilastoidun kymmenen vuoden (2013–2022) aikajaksolla*:

- 33 henkilövahinkoon johtanutta moottorikelkkaonnettomuutta (22 kpl Savonlinnassa)
- 13 henkilövahinkoon johtanutta mönkijä-/traktorimönkijäonnettomuutta (6 kpl Savonlinnassa)
- 13 henkilövahinkoon johtanutta traktorionnettomuutta (10 kpl Savonlinnassa)

**Moottorikelkkojen, mönkijöiden ja traktoreiden onnettomuudet yleisten teiden, katujen ja pysäköintialueiden ulkopuolella. Henkilövahinko on korvauksen hakijan itse ilmoittama.*

Raideliikenne

Tasoristeykset muodostavat tällä hetkellä selkeimmän riskin raideliikenteen turvallisuudessa. Turvallisuusriski ei ole yksinomaan tienkäyttäjien, vaan kyse on myös rataliikenteen ja sitä kautta junamatkustajien turvallisuudesta. Tietoja onnettomuuksista saadaan rautatieliikenteen häiriöilmoituksista ja Väyläviraston eri järjestelmistä, rautatieoperaattoreilta sekä liikenteen turvallisuus- ja viestintävirasto Traficomilta.

Savonlinnan seudulla säännöllistä henkilöjunaliikennettä on tällä hetkellä vain välillä Parikkala-Savonlinna. Lisäksi Rantasalmen kunnan alueella kulkee vuosittain pieniä määriä tavaraliikennettä (pääosin puutavaraa). Rantasalmen radalle ei ole kirjattu onnettomuuksia viimeisen 20 vuoden aikajaksolla. Sen sijaan Savonlinna-Parikkala rataosuudelta löytyy muutamia kirjauksia:

- omaisuusvahinko-onnettomuus vuonna 2004 (Paikka: Vapanen)
- yhteen lievään loukkaantumiseen johtanut onnettomuus vuonna 2012 (Paikka: Paloranta)
- kuolemaan ja vakavaan loukkaantumiseen johtanut onnettomuus vuonna 2017 (Paikka: Putikon saha)
- kahteen lievään loukkaantumiseen johtanut onnettomuus 2021 (Paikka: Paloranta)

2.3. Liikennerikollisuus

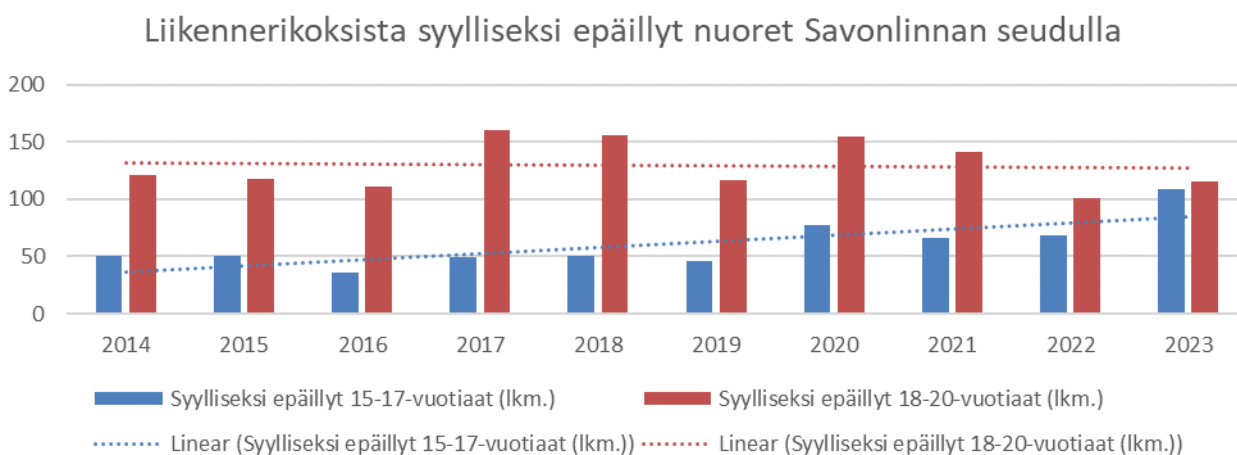
Savonlinna kaupungin alueelta tulee viranomaisten tietoon keskimäärin reilut 600 liikennerikosta vuosittain. Pitkän aikavälin kehitystrendi näyttää laskevalta, vaikkakin vuosien välillä on vaihtelua. Tilasto ei erottele kaupungin omia asukkaita tai ulkopaikkakuntalaisia. Törkeitä liikenneturvallisuuden vaarantamisia kaupungin alueella tilastoidaan noin kolmekymmentä tapausta vuosittain ja rattijuopumuksia noin 90 tapausta vuosittain.

Koko Savonlinnan seutua tarkastaessa rattijuopumusten määrä on ollut viime vuosina (2019–2023) loivassa laskussa ja tällä hetkellä puhutaan reilut sadasta kiinnijääneestä vuosittain (suurin osa Savonlinnan alueella). Törkeiden rattijuopumusten osuus on keskimäärin 49 %, huonoimpina vuosina peräti yli 60 % poliisin tietoon tulleista tapauksista. Huumeiden osuus rattijuopumuksista on keskimäärin 22 %, mikä on selvästi alhaisempi osuus kuin Suomessa keskimäärin.

Nuorten liikennerikollisuuden kasvu etenkin 15–17-vuotiaiden keskuudessa herättää paljon huolta kunnissa ja viranomaisissa. Kyse on laajemmasta ilmiöstä, sillä myös muu nuorisoriikollisuus on ollut kasvusuunnassa viime vuosina. Yksiselitteistä syytä nuorten oirehtimiseen ja sen purkautumiseen mm. rikolliseen toimintaan ja erilaiseen muuhun häiriökäyttäytymiseen ei varmastikaan ole. Liikennerikostilastot saattavat olla monen muun syyn ohella seurausta myös ajokorttilain muutoksista (2018). Uuden ajokorttilain myötä ajokortin suorittamiseksi annettavaa ajo- ja teoriaopetusta sekä opetusta liukasradalla vähennettiin merkittävästi ja samalla mahdollisuudet vaikuttaa nuorten kuljettajien asenteisiin ja vastuulliseen ajotapaan heikentyivät. Edelleen laki mahdollisti ajokortin saamisen ikäpoikkeusluvalla jo 17-vuotiaana. Myös erilaiset muut ilmiöt, kuten kokoontumisajojen yleistyminen ja Tiktok -haasteet heijastuvat liikennerikostilastoihin.

Kuva 7. Viranomaisten tietoon tulleet liikennerikokset Savonlinnan kaupungin alueella (Tilastokeskus).

Kuva 8. Nuoret liikennerikoksista syyliseksi epäillyt nuoret Savonlinnan seudulla (Tilastokeskus).

2.4. Koettu turvallisuus

Onnettomuustilastoista eivät käy ilmi läheltä piti -tilanteet tai eri kulkutavoilla liikkuvien kokemukset ja tuntemukset turvallisuudesta tai liikenteen toimivuudesta. Tämän vuoksi Savonlinnan seudulla asuvien ja liikkuvien mielipiteitä liikenteestä ja liikenneturvallisuudesta selvitettiin huhti-toukokuun 2024 aikana karttapohjaisella liikenneturvallisuuskyselyllä. Kyselyyn kävi vastaamassa koko Savonlinnan seudulla 600 henkilöä ja he jättivät kartoille yhteensä 1 868 pistettä. Karttapisteistä 82 % liittyi vaaranpaikkoihin tai kehittämistarpeisiin, ja 22 % tapahtuneisiin läheltä piti -tilanteisiin tai onnettomuuksiin. Kaikista karttapisteistä 74 % kohdentui taajama-alueille.

Kyselyn tuloksiin voi käydä tutustumassa osoitteissa:

- Ongelma-/kehittämiskohteet: <https://mobilityanalytics.ramboll.com/karpalo/savonlinna/ongelmat/>
- Onnettomuudet/läheltä piti -tilanteet: <https://mobilityanalytics.ramboll.com/karpalo/savonlinna/laheltapiti/>

Savonlinnan kaupungin osalta vastauksia kyselyyn antoi lähes 450 henkilöä ja kartalle kertyi 1 432 merkin-tää. Kaikista karttapisteistä taajama-alueelle kohdentui 80 %. Huolta asukaskyselyyn vastanneissa herättävät etenkin korkeat ajonopeudet (ylinopeudet ja kaahailu) ja turvattomat/hankalat risteykset. Seuraavaksi eniten turvattomuutta aiheuttavat jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden tienylitykset ja jalankulku- /pyörätieyhteyksien puuttuminen. Ongelmakohteina kyselyssä esille nousivat erityisesti seuraavat (eniten mainintoja):

- Olavinkatu, välillä Brahenkatu – Koulukatu
- Vt 14, Ensolasta Rantasalmen suuntaan
- Simasalonkatu, Mertalan yhtenäiskoulun kohta
- Vt 14, Kyrönsalmen silta
- Kellartie, Kellarpellon koulun kohta
- Mt 471 (Enonkoskentie) / Nojosenkatu liittymä
- Kartanonväylä, yhteys K-Raudan suuntaan
- Nojanmaantie / Vienankatu liittymä
- Moinsalmentie / Viuhonkatu / Ahertajantie liittymä
- Mt 471 (Enonkoskentie), väli Nojosenkatu – Haapala

Taulukko 1. Savonlinnan seudun kuntien asukaskyselyn karttavastausten määrä ja jakautuminen eri teemoihin.

	Enonkoski	Rantasalmi	Savonlinna	Sulkava	Yhteensä
Vastaajia	46	56	444	54	600
Pisteitä kartalla yhteensä	108	172	1 432	156	1 868
Pisteistä sijoittuu taajama-alueille...	33 %	47 %	80 %	68 %	74 %
Ongelmakohteita (kpl)	86	152	1 171	128	1 537
%	80 %	88 %	82 %	82 %	82 %
Korkeat ajonopeudet	9 %	29 %	20 %	20 %	20 %
Turvaton tai hankala risteys/liittymä	8 %	14 %	20 %	25 %	19 %
Turvaton tienylityspaikka tai suojatien puute	12 %	13 %	15 %	16 %	15 %
Tien tai kadun laatu puute	49 %	25 %	9 %	18 %	13 %
Jalankulku- tai pyöräily-yhteys puuttuu	9 %	6 %	12 %	12 %	11 %
Pysäköintiin liittyvät ongelmat	1 %	4 %	6 %	5 %	5 %
Jalankulku- tai pyöräily-yhteyden laatu puute	2 %	1 %	5 %	2 %	4 %
Turvaton pysäkkialue tai yhteys pysäkillä	2 %	5 %	4 %	1 %	3 %
Opastuksen tai viitoituksen puute	1 %	1 %	2 %	0 %	2 %
Jokin muu ongelma	6 %	3 %	7 %	2 %	6 %
	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Onnettomuuksia tai läheltä piti -tilanteita (kpl)	22	20	261	28	331
%	20 %	12 %	18 %	18 %	18 %
Onnettomuus/läheltä piti -tilanne moottoriajoneuvolla	68 %	40 %	35 %	75 %	41 %
Onnettomuus/läheltä piti -tilanne pyöräillessä	5 %	20 %	41 %	11 %	34 %
Onnettomuus/läheltä piti -tilanne jalan kulkiessa	27 %	40 %	24 %	14 %	24 %
	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

2.5. Liikenneonnettomuuksien kustannukset

Liikenneonnettomuuksista aiheutuu inhimillisen kärsimyksen ohella yhteiskunnalle huomattavia taloudellisia kustannuksia. Kustannuksista merkittävä osa kohdistuu hyvinvointialueelle ja kuntasektorille.

Liikenneonnettomuuksien taloudellisia menetyksiä ovat mm.:

- **Onnettomuustilanne:** Pelastustoimet, ensihoito, sairaankuljetus jne.
- **Sairaanhoito:** avoterveydenhoito, erikoissairaanhoito, potilassiirrot jne.
- **Kuntoutus ja muu avustaminen:** Kuntoutus, uudelleen koulutus, erikoiskoulutus, elämää avustavat järjestelyt
- **Työpanoksen menetys:** vähäinen, tilapäinen, merkittävä, pysyvä
- **Yksilön aineellinen hyvinvointi:** vähäinen, tilapäinen, merkittävä tai pysyvä ansioiden/kulutuksen menetys
- **Yksilön aineeton hyvinvointi:** vähäinen, tilapäinen, merkittävä elämänlaadun heikentyminen, elämän menetys
- **Muita onnettomuuteen liittyviä kustannuseriä:** mm. hätäkeskus, poliisi, ajoneuvovauriot, uhrien omaisuuden vauriot, lastivauriot, onnettomuuspaikan raivaus/ajoneuvojen siirto, infrastruktuurivauriot, onnettomuustutkinta, vakuutusten hallinnointi, oikeuslaitos.

Tieliikenteen onnettomuuksien yksikkökustannusarvot kuvaavat vakavuudeltaan erilaisten onnettomuuksien keskimääräisiä kustannusseuraamuksia. Yksikköarvojen ja onnettomuustietojen perusteella voidaan laskea arvio liikenneturvallisuuden yhteiskuntataloudellisesta merkityksestä (ks. taulukko).

Yksikkökustannusarvoja hyödyntäen Savonlinnan kaupungin alueella tapahtuvista tieliikenteen onnettomuuksista aiheutuu yhteiskunnalle vuosittain noin 7,6 miljoonan euron kustannukset (koko Savonlinnan seudun kustannukset 9.8 miljoonaa euroa vuodessa). Valtakunnallisesti tieliikenteen kuolemien ja poliisin tietoon tulleiden loukkaantumisten yhteiskuntataloudellinen kustannus on noin 1,1–1,2 mrd. euroa vuosittain (Traficom).

Kuntien näkökulmasta liikenneonnettomuuksilla ja etenkin kuolemaan tai vammautumiseen johtaneilla onnettomuuksilla on kytkös mm. kunnan verotulokertymään ja HYTE-kertoimen kautta myös kunnan saamiin valtion-osuuksiin. Elin- ja asuinympäristöjen turvallisuus (koettu turvallisuus, onnettomuusriski) on myös merkittävä pito-/vetovoimatekijä eli se vaikuttaa monen muun tekijä ohella eri alueiden houkuttelevuuteen asuinpaikkana.

Taulukko 2. Onnettomuuskustannusten yksikköarvot onnettomuustyyppiä kohti (Väylävirasto).

	Reaali- taloudellinen kustannus	Yksilöllisen hyvinvoinnin menetys	Yhteensä
Kuolemaan johtanut onnettomuus	228 095	2 790 960	3 019 055
Vakavaan loukkaantumiseen johtanut onnettomuus	404 534	997 326	1 401 860
Lievään loukkaantumiseen johtanut onnettomuus	22 213	80 628	102 841
Henkilövahinko-onnettomuus	72 283	340 200	412 483
Vain omaisuusvahinkoon johtanut onnettomuus	2 230		2 230
Tieliikenneonnettomuus keskimäärin	35 449	178 800	214 249

Laskennassa käytetyt arvot

2.6. Liikenneturvallisuustyön nykytila

Liikenneturvallisuustyö Itä-Suomessa

Liikenneturvallisuusongelmiin puuttuminen kokonaisvaltaisesti, eri toimijoiden käytössä olevia työkaluja hyödyntäen, edellyttää yhteistyötä ja vastuiden jakamista. Liikenneturvallisuustyön haaste, mutta myös vahvuus, on se, että liikenneturvallisuuteen vaikuttavaa työtä tekevät hyvin monet julkisen, yksityisen sekä vapaaehtoissektorin toimijat. Yhdessä tekeminen on käytännössä ainoa tapa tehdä vaikuttavaa liikenneturvallisuustyötä.

Itä-Suomen liikenneturvallisuustyötä koordinoidaan Pohjois-Savon ELY-keskuksen johdolla Itä-Suomen liikenneturvallisuustyöryhmässä. Työryhmä vastaa myös Itä-Suomen liikenneturvallisuussuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden edistämisestä ja seurannasta. Laajempaa kuntien ja muiden sidosryhmien välistä vuoropuhelua varten työryhmä kutsuu kerran vuodessa koolle Itä-Suomen liikenneturvallisuusfoorumin.

Kunnissa liikenneturvallisuustyön suunnittelu ja koordinointi kuuluu poikkihallinnollisille liikenneturvallisuustyöryhmille, jollainen löytyy lähes jokaisesta Itä-Suomen kunnasta. Työryhmät kokoontuvat liikenneturvallisuustoimijan tukemana 2–3 kertaa vuodessa. Kunnallisten liikenneturvallisuustyöryhmien kautta edistetään käytännön liikenneturvallisuustoimenpiteiden suunnittelua sekä kuntien sisäistä ja kuntien ja sidosryhmien välistä yhteistyötä ja kokemusten vaihtoa.

Itä-Suomen liikenneturvallisuustoimija -hanke on kunnilta ja Pohjois-Savon ELY-keskukselta merkittävä panostus kuntien liikenneturvallisuustyön tukemiseen ja kehittämiseen. Toimijahankkeen avulla pyritään lisäämään myös seudullista ja maakunnallista yhteistyötä liikenneturvallisuuden edistämiseksi. Liikenneturvallisuustoimijoiden tehtävänä on tukea ja aktivoida kuntien liikenneturvallisuustyöryhmiä, kunnan eri toimialojen edustajia sekä paikallisia sidosryhmiä käytännön liikenneturvallisuustyössä. Liikenneturvallisuustoimijan rooli korostuu etenkin liikennekasvatukseen ja viestintään liittyvien toimenpiteiden ideoinnissa ja edistämisessä. Toimija on tukena myös liikenneturvallisuustyön seurannassa (tilastot, kunnassa toteutunut toiminta, liikenneturvallisuussuunnitelman seuranta).

Liikenneturvallisuustyö Savonlinnassa

Työn aikana Savonlinnan kaupungin liikenneturvallisuustyön nykytilaa arvioitiin liikenneturvallisuustyöryhmässä käydyllä keskustelulla sekä kaupungin eri toimialoille ja hyvinvointialueen edustajille suunnatulla kyselyllä nykyisistä käytänteistä liikenneturvallisuustyössä (tulokset raportoitu erillisenä liitteenä). Lisäksi osana liikenneturvallisuustoimijatyötä kartoitettiin syksyn 2024 kokouksessa Etelä-Savon kuntien liikenneturvallisuustyöryhmien kokoonpano ja laajennustarpeet.

Savonlinnassa on tehty systemaattista liikenneturvallisuustyötä jo toistakymmentä vuotta ja monet liikenneturvallisuustyön edellyttämät perusrakenteet ovat siten jo monelta osin kunnossa. Näistä ehkä keskeisin on aktiivinen ja säännöllisesti kokoontuva poikkihallinnollinen liikenneturvallisuustyöryhmä. Työryhmän kokoonpano on nykyisellään jokseenkin kattava (ei vielä aivan tavoitteiden mukainen). Liikenneturvallisuustyöryhmän tehtävät ja nykyiset jäsenet on kuvattu luvussa 4.2.

Kunnan liikenneturvallisuustyöryhmä yhdessä liikenneturvallisuustoimija -hankkeen kanssa mahdollistaa pitkin vuotta erilaisten käytännön toimenpiteiden edistämisen, paikallisiin ongelmakohtiin tarttumisen, toiminnan seurannan, liikenneturvallisuuden tilannekuvan ylläpitämisen sekä eri osapuolten välisen tiedonvaihdon. Liikenneturvallisuustoimijahanke onkin kaupungilta (ja ELY-keskukselta) merkittävä panostus kaupungin liikenneturvallisuustyön ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Vaikka monelta osin asiat ovat kunnossa, kyselyiden pohjalta tunnistettiin myös kehittämistarpeita (ks. luvut 4.2. ja 4.3.).

Kuva 9. Liikenneturvallisuustyön organisointi Itä-Suomen alueella.

		Enonkoski	Rantasalmi	Savonlinna	Sulkava
KUNTA	Varhaiskasvatus	X	X	X	X
	Koulut (perusopetus)	X	X	X	X
	Toinen aste				X
	Nuorisopalvelut	(X)	X	X	X
	Vapaa-aika-/liikuntapalvelut	(X)	(X)	X	X
	Työsuojelu-/henkilöstöhallinto	X			X
	Ehkäisevä päihdetyö	X			(X)
	Hyvinvointityö/-koordinaattori	X	X	X	X
	Kunnan viestintä	X		X	(X)
	Tekninen toimiala	X	X	X	X
	Joukkoliikennepalvelut, koulukuljetus	X	X	X	X
	Vanhusneuvosto	X	X		X
	Vammaisneuvosto	X	X		X
	Nuorisovaltuusto/oppilaskunta	X			(X)
	Kunnanjohtaja	X	X		X
	Kunnan päätöksentekijä (kv, kh, ltk)				X
	Jokin muu paikallinen toimija				
	Henkilöitä yhteensä	7	12	13	11
ELOISA	Äitiys- ja lastenneuvola				
	Koulu-/opiskeluterveydenhoito				
	Vanhuspalvelut				
	Vammaispalvelut				
	Ehkäisevä päihdetyö				
	Pelastuslaitos	X	X	X	X
	Muu				
MUUT	Pohjois-Savon ELY	X	X	X	X
	Itä-Suomen poliisilaitos	X	(X)	X	(X)
	Liikenneturva	X	X	X	X
	Muu		X		X

Kuva 10. Savonlinnan seudun kuntien liikenneturvallisuustyöryhmien kokoonpano (päivittyvä). Osalla työryhmän jäsenistä voi olla useampia tehtäviä hoidettavana tai tietyn tahon edustus on välillinen.

3. Liikenneturvallisuustavoitteet

3.1. Kohti nollavisiota kaikissa liikennemuodoissa

Valtakunnallisena liikenneturvallisuusvisiona on, että kaikki liikennemuodot ovat vuoteen 2050 mennessä niin turvallisia, ettei kenenkään tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä. Tieliikenteen osalta Suomi on myös sitoutunut muiden EU-maiden kanssa tavoittelemaan kuolemien ja vakavien loukkaantumisten vähentämistä puolella vuoden 2020 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Valtakunnallinen liikenneturvallisuusvisio ja tieliikennettä koskevat välitavoitteet ohjaavat myös Itä-Suomen alueen ja sen kuntien liikenneturvallisuustyötä. Itä-Suomen liikenneturvallisuussuunnitelmassa (2023) on esitetty koko Itä-Suomen kattava liikenneturvallisuusvisio sekä onnettomuusmääriä koskevat määrälliset tavoitteet välivuoteen 2030 (tieliikenne). Lisäksi suunnitelmassa on esitetty painopistealueet, joihin alueen liikenneturvallisuustyössä tulisi erityisesti toimintaa kohdentaa.

Liikenneturvallisuushaasteet niin maakunnallisesti kuin Savonlinnan seudulla ja kunnissa ovat suurimmat tieliikenteessä. Seudun tieliikenteessä menehtyy vuosittain keskimäärin kolme ihmistä ja loukkaantuu vakavasti (virallisen tilaston mukaan) neljä ihmistä, eikä yksittäisiäkään nollavuotia ole vielä saavutettu. Vesiliikenteessä tilanne on hieman parempi, vaikka edelleen vesiliikenneonnettomuuksissa menehtyy vuosittain pari ihmistä. Edellinen nollavuosi on vuodelta 2020. Maastoliikenteessä nollavisio on jo lähempänä. Viimeisen kymmenen vuoden aikana on menehtynyt kolme ihmistä eli nollavisio on saavutettu useampana vuonna. Raideliikenteessä (tasoristeysonnettomuudet) liikennekuolemien osalta nollavisio on saavutettu seudulla jo monena vuonna.

3.2. Savonlinnan seudun liikenneturvallisuusvisio ja tavoitteet

Savonlinnan seudun kunnat ovat asettaneet seudulle yhteisen liikenneturvallisuustyön vision ja onnettomuuskehitystä kuvaavat tavoitteet. Toimenpidesuunnittelua ohjaavat toiminnalliset tavoitteet on kuvattu luvussa 4 ja niiden kautta jäsennetään tarkempaa toimenpiteiden suunnittelua.

Kestävästi kohti liikenneturvallisuuden nollavisiota 2050

- Kaikki liikennemuodot ovat vuoteen 2050 mennessä niin turvallisia, ettei kenenkään tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä.
- Kestävien liikkumismuotojen osuuden kasvulla tuetaan liikenneturvallisuustavoitteiden saavuttamista.

Tavoitteet

- Liikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden määrä Savonlinnan seudulla vähenee jatkuvasti kaikissa liikennemuodoissa.
- Viimeistään vuoteen 2030 mennessä seudun tieliikenteessä saavutetaan kuolemien ja vakavien loukkaantumisten osalta ensimmäiset nollavuodet.
- Vuoteen 2050 mennessä seudun liikenteessä kuolleiden ja vakavasti loukkaantuneiden määrässä päästään nollatasoon kaikissa liikennemuodoissa.
- Kestävien kulkumuotojen osuus Savonlinnan seudun asukkaiden arkiliikkumisessa kasvaa.

Kuva 11. Savonlinnan seudun liikenneturvallisuustyön visio ja tavoitteet.

4. Toimenpiteet

4.1. Toimenpidesuunnittelun lähtökohdat

Paikallisen liikenneturvallisuustyön tavoitteena on tarjota jokaiselle kuntalaiselle edellytykset tehdä vastuullisia ja turvallisia liikkumisvalintoja sekä tarjota mahdollisuudet osallistua oman elinympäristönsä kehittämiseen. Tähän kunta voi vaikuttaa monien eri toimintojensa ja palveluidensa kautta.

Nyt laaditun suunnitelman painopiste on tieliikenteen turvallisuudessa, mutta myös muiden liikennemuotojen (vesiliikenne, maastoliikenne, raideliikenne) liikenneturvallisuuden edistäminen on integroitu toimenpideohjelmaan. Toimenpiteiden suunnittelu on jäsennetty kolmen tavoitealueen kautta seuraavasti:

1. Ensimmäinen suunnittelukokonaisuus koskee **liikenneturvallisuustyön mahdollistavia rakenteita**. Näitä ovat mm. strateginen perusta, päättäjien sitouttaminen, yhteistyö, resurssit ja seuranta. Savonlinnassa keskeiset asiat ovat jo kunnossa, mutta myös kehittämistarpeita on tunnistettu.
2. Toisen suunnittelukokonaisuuden muodostavat **liikennekasvatus ja viestintä**. Nämä toimet voidaan suunnata eri ikäisille kuntalaisille, kaupungin työntekijöille tai muille alueella liikkuville kohderyhmille, esimerkiksi matkailijoille. Toimenpiteissä ei niinkään keskitytä yksittäisiin tapahtumiin ja tempauksiin, joita suunnitellaan vuosikelloperiaatteella jatkuvasti ja lyhyelläkin aikajänteellä kaupungin liikenneturvallisuustyöryhmässä Itätoimijan ja Liikenneturvan tukemana.
3. Kolmannen kokonaisuuden muodostavat **liikenneympäristö ja palvelut (liikennejärjestelmä)**. Liikenneympäristön turvallisuuden parantamisen osalta tässä raportissa on esitetty toimenpiteiden kokonaismäärä ja kustannukset sekä kaupungin kärkekohteet. Raportin erillisenä liitteenä (Excel-taulukko) on esitetty yksityiskohtaisempi toimenpideohjelma, joka muodostaa vuosittaisen toimenpideseurannan perustan.

Kuva 12. Liikenneturvallisuuksuunnitelman jäsentäminen (suunnittelukokonaisuudet).

Muita toimenpidesuunnittelun keskeisiä lähtökohtia ovat olleet lähtöaineistojen analyysi (mm. edellisen suunnitelman toteutuman läpikäynti), havainnot liikenneturvallisuustilanteesta (tilastot) ja koetuista ongelmista (asukaskysely), havainnot liikenneturvallisuustyöstä kaupungissa ja eri toimialoilla (kysely liikenneturvallisuustyöryhmälle sekä eri toimialoille ja hyvinvointialueen edustajille), Itä-Suomen liikenneturvallisuuksuunnitelman linjaukset ja niiden jalkauttaminen (kuntien vastuut), Savonlinnan seudun kuntien kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmassa tunnistetut tarpeet, konsultin omat ja tilaajan kanssa yhdessä tehdyt maastokatselmuksat koettuihin vaaranpaikkoihin sekä valtakunnalliset liikenneympäristöä koskevat suunnitteluohjeet (etenkin maantiet) ja uuden tieliikennelain (2020) mukanaan tuomat muutokset.

4.2. Liikenneturvallisuustyön rakenteet kuntoon

Seudullisia tavoitteita:

- Liikenneturvallisuus huomioidaan kunnan strategioissa ja eri toimialojen tavoitteissa. Liikenneturvallisuu- suustyö nivoutuu myös osaksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön rakenteita.
- Kunnan liikenneturvallisuussuunnitelmassa kuvataan liikenneturvallisuustyön tavoitteet ja kehittämistoimenpiteet. Suunnitelma päivitetään 5–10 vuoden välein kunnan ja ELY-keskuksen yhteistyönä.
- Päättäjien perehdyttäminen ja osallistaminen kunnan liikenneturvallisuustyöhön varmistaa resurssit ja myönteisen ilmapiirin pitkäjänteiseen työskentelyyn.
- Liikenneturvallisuustyötä koordinoidaan kunnan liikenneturvallisuustyöryhmässä sekä Savonlinnan seudun liikennejärjestelmätyöryhmässä (teemakokous kerran vuodessa).
- Kunnan (ja seudun) liikenneturvallisuustyötä ja -tilannetta seurataan vuosittain.
- Liikenneturvallisuustyöryhmän jäsenten osaamista ja motivaatiota liikenneturvallisuustyössä ylläpidetään tietoisu- kin (esim. Itätoimijan Teams-tietoiskut) ja koulutuksin (esim. Liikenneturvan kuntakurssi).

Strateginen perusta, päättäjien sitouttaminen ja resursointi

Edistettäviä toimenpiteitä vuosina 2025–2026

- **Varmistetaan, että liikenneturvallisuus huomioidaan kaupunkistrategiassa ja uuden valtuustokauden hyvinvointisuunnitelmassa.** Itätoimija avustaa tarvittaessa liikenneturvallisuussisällön tuottamisessa esim. vuosittaisiin hyvinvointikertomuksiin (Vastuu: kaupunki, Itätoimija).
- **Perehdytetään uudet valtuutetut kuntien liikenneturvallisuustyöhön** hyödyntäen Liikenneturvalla valmisteilla olevaa materiaalia (Vastuu: Itätoimija, Liikenneturva, kaupunki).
- **Uusi liikenneturvallisuussuunnitelma viedään käsiteltäväksi ja/tai tiedoksi lautakuntiin, kaupungin- hallitukseen ja -valtuustoon** (Vastuu: kaupunki).
- **Selvitetään, onko lautakunnilla (tekninen, sivistys), hallituksella tai valtuustolla halukkuutta nimetä edustaja liikenneturvallisuustyöryhmään** (Vastuu: kaupunki).
- **Liikenneturvallisuustyön vuosikatsaus lähetetään vuosittain tiedoksi lautakuntiin, valtuustoon ja hallitukseen.** Katsaukseen kootaan toteutunut toiminta ja keskeiset tilastot (Vastuu: kaupunki, Itätoimija).
- **Etelä-Savon kunnanjohtajille järjestetään vuosittain liikenneturvallisuusteemainen tietoisku ns. kunnallisasian työryhmän yhteydessä.** Kunnanjohtajien toivotaan myös osallistuvan kunnan liikenneturvallisuustyöryhmän kokouksiin (Vastuu: Itätoimija, Liikenneturva).

Seuranta ja resursointi

Edistettäviä toimenpiteitä vuosina 2025–2026

- **Laaditaan vuosittain tiivis koonti kaupungin liikenneturvallisuustyöstä ja keskeisistä tilastoista.** Toimintakatsaus käsittää liikenneturvallisuussuunnitelman seurannan ja muut toteutetut toimenpiteet (Vastuu: Itätoimija, kaupunki).
- **Kaupunki resursoi liikenneturvallisuustyöryhmän toimintaan ja liikennekasvatuksen kehittämiseen osallistumalla Itä-Suomen liikenneturvallisuustoimija -hankkeeseen.** Nykyinen hanke jatkuu vuoden 2025 loppuun (optiovuodet 2026–2027) (Vastuu: kaupunki).
- **Kaupunki varaa jatkossakin talousarviosta erillisen vuosittaisen määrärahan liikenneturvallisuuden parantamistoimenpiteille** (esim. infran toimenpiteet) (Vastuu: kaupunki).

Liikenneturvallisuustyöryhmän toiminta

Edistettäviä toimenpiteitä vuosina 2025–2026

- Täydennetään liikenneturvallisuustyöryhmän kokoonpanon laajentamista seuraavien tahojen osalta: toisen asteen oppilaitos, vanhusneuvosto, vammaisneuvosto, nuorisovaltuusto (Vastuu: kaupunki).
- Otetaan liikenneturvallisuustyöryhmän kokouksissa säännöllisesti esille työryhmän jäsenten rooli ja tehtävät sekä edistetään korkeaa osallistumisaktiivisuutta (Vastuu: Itätoimija, Liikenneturva).
- Liikenneturvallisuustyöryhmän jäsenistä enemmistö käy suorittamassa Liikenneturvan kuntakursin eli perehdytyksen kuntien liikenneturvallisuustyöhön (Vastuu: liikenneturvallisuustyöryhmän jäsenet).
- Etelä-Savon kuntien liikenneturvallisuustyöryhmien puheenjohtajille järjestetään vuoden 2025 aikana perehdytys puheenjohtajan rooliin ja tehtäviin (Vastuu: Itätoimija, kunnat).

Taulukko 3. Liikenneturvallisuustyöryhmän ja sen jäsenten tehtäviä.

Työryhmän tehtäviä

- Seuraa kaupungin liikenneturvallisuustilannetta ja siihen vaikuttavia asioita.
- Ideoi ja edistää konkreettisia ratkaisuja kestävän ja turvallisen liikkumisen haasteisiin mm. kaupungin liikenneturvallisuussuunnitelman perusteella.
- Edistää kaupungin sisäistä sekä sidosryhmien välistä yhteistyötä ja kokemusten vaihtoa.
- Varmistaa liikenneturvallisuustyön tavoitteiden toteutumisen eri yksiköissä.
- Edistää liikenneturvallisuuden näkyvyyttä kaupungin strategioissa, suunnitelmissa ja viestinnässä.
- Varmistaa liikenneturvallisuuden näkyvyyden kaupungin ja hyvinvointialueen välisessä yhteistyössä ja yhdyspinnoissa.

Työryhmän jäsenten tehtäviä

- Toimii yhteyslinkkinä edustamansa tahon ja työryhmän välillä.
- Valmistautuu työryhmän kokouksiin kysymällä kollegoilta aiheen kuulumisia (toteutunut ja tuleva toiminta, haasteet, palautteet asiakkailta, materiaali- ja koulutustarpeet, yms.).
- Osallistuu työryhmän kokouksiin. Jos ei pääse itse paikalle, pyytää tuuraajan ja ohjeistaa häntä ennen kokousta, tai lähettää vähintään terveiset.
- Työryhmän kokouksen jälkeen välittää kokouksen terveiset ja muut aineistot eteenpäin edustamalleen taholle.
- Kannustaa kollegoita liikenneturvallisuustyössä ja opastaa heitä parhaansa mukaan. Osaa kysyä vinkkejä ja apua Liikenneturvalta tai liikenneturvallisuustoimijalta.

Taulukko 4. Savonlinnan kaupungin liikenneturvallisuustyöryhmän kokoonpano (ehdotus 1/2025).

Paikalliset edustajat

- Jani Ahokas (pj.), tekninen toimi
- Juha Räsänen, Panu Pankakari, Jarkko Rahkola, Petri Linnamurto, tekninen toimi
- Outi Behm, tekninen toimi, koulukuljetukset
- Hannele Taavitsainen, varhaiskasvatus
- Merja Leppänen, perusopetus
- Eetu Nissinen, Samiedu
- Jaana Luostarinen, koulunuorisotyöntekijä
- Simo Rätty, vapaa-aikapalvelut
- Johanna Paananen, hyte-työ, osallisuus
- Niina Luukkainen, viestintä

- Vanhusneuvosto (ei vielä nimeä tiedossa)
- Vammaisneuvosto (ei vielä nimeä tiedossa)

Sidosryhmien edustus

- Eini Karvonen, Liikenneturva
- Anna-Kaisa Kuohukivi, Pohjois-Savon ELY-keskus
- Harri Hyryläinen, Keski-Suomen ELY-keskus
- Seppo Porokka, Itä-Suomen poliisilaitos
- Pekka Lötjönen, Itä-Suomen poliisilaitos
- Antti Peltonen, Etelä-Savon pelastuslaitos
- Itä-Suomen liikenneturvallisuustoimija (siht.)

4.3. Fiksuja valintoja liikenteeseen

Seudullisia tavoitteita:

- Säännöllisellä ja monikanavaisella viestinnällä, tapahtumilla ja kampanjoinnilla ylläpidetään kuntalaisten osaamista ja tietämystä liikkumiseen ja sen turvallisuuteen liittyvistä asioista sekä tuetaan ihmisten myönteistä suhtautumista liikenneturvallisuuden eri liikennemuodoilla liikuttaessa.
- Kunnan ja hyvinvointialueen eri palveluiden ja toimintamuotojen kautta toteutettavalla elinikäisellä liikennekasvatuksella ja viestinnällä varmistetaan, että kaikenikäisillä kuntalaisilla on perusvalmiudet huolehtia omasta ja muiden turvallisuudesta sekä tehdä turvallisuutta ja terveyttä edistäviä liikkumisvalintoja niin tienpäällä, vesiliikenteessä kuin maastoliikenteessä.
- Eri ikä- ja liikkujaryhmien parissa työskentelevän henkilökunnan osaamisesta ja motivaatiosta liikennekasvatus- ja tiedotustyössä huolehditaan säännöllisin koulutuksin ja tietoisuuden.
- Kunnat, hyvinvointialue ja muut alueen merkittävät työnantajat edistävät omalta osaltaan turvallista ja kestävästä liikkumisesta työmatkoilla ja työliikenteessä.

Kaksi kertaa vuodessa kokoontuvan liikenneturvallisuustyöryhmän yksi keskeisistä tehtävistä on edistää erilaisten vuodenaikaan ja/tai ikäryhmiin liittyvien teemojen ja kampanjoiden toteutumista kunnassa ja sen eri toimialoilla. Toimintaa suunnitellaan Itä-Suomen liikenneturvallisuustoimijan ja Liikenneturvan tukemana. Liikenneturvallisuustoimijan tehtävänä on tuoda kunnalle tiedoksi erilaisia ajankohtaisia tapahtumia, tilaisuuksia, koulutuksia, teemapäiviä, kampanjoita ja materiaaleja ja kannustaa kuntaa hyödyntämään niitä toiminnassaan. Tietyt aihepiirit ja teemapäivät toistuvat vuosikellomaisesti joka vuosi (ks. kuva). Lisäksi Liikenneturvalta tulee vuosittain uusia kampanjoita ja materiaaleja, joita esitellään kunnille työryhmän kokoussyklin mukaisesti.

Tässä luvussa esitettävissä toimenpiteissä keskitytään pikemmin toimintaedellytysten ja toimintamallien kehittämiseen kuin yksittäisiin tempauksiin tai tapahtumiin. Toimenpiteet on jaettu kunnan yleiseen liikenneturvallisuusviestintään ja ikäryhmäkohtaisiin toimenpiteisiin.

Kuva 13. Esimerkkejä liikennekasvatuksen ja viestinnän vuosikelloteemoista.

Kaupungin liikenneturvallisuusviestintä

Edistettäviä toimenpiteitä vuosina 2025–2026

- **Tiedotetaan valmistuneesta liikenneturvallisuussuunnitelmasta kaupungin keskeisissä viestintäkanavissa.** Pohditaan mahdollisuutta järjestää erillinen tiedotustilaisuus (Vastuu: kaupunki, Itätoimija).
- **Kaupunki lisää sosiaalisen median kanavien käyttöä liikenneturvallisuusviestinnässä mm. Liikenneturvan valmista materiaalia ja uutiskirjeitä hyödyntäen** (Vastuu: kaupunki, Itätoimija).
- **Liikenneturvallisuusaiheita tuodaan esille kaupungin muussa kuntalaisille tai kesäasukkaille suunnatussa viestinnässä ja tapahtumissa** (esim. www-sivut, julkisten tilojen infotaulut, yrityspalveluiden uutiskirje, Visit Savonlinna) (Vastuu: kaupunki, Itätoimija, Liikenneturva).

Alle kouluikäiset lapset

Neuvolapalvelut

Edistettäviä toimenpiteitä vuosina 2025–2026

- **Huoltajien kanssa keskustellaan liikenneturvallisuudesta ikäkausitarkastusten tai perhevalmennuksen yhteydessä.** Käytetään apuna mm. Liikenneturvan Lapsi liikenteessä -materiaaleja, Lapsi autossa -aineistoja sekä huoltajille suunnattua aineistoa (Vastuu: hyvinvointialue, Liikenneturva).
- **Varmistetaan äitiys- ja lastenneuvoloissa työskentelevien osaaminen liikenneturvallisuusaiheen käsittelyssä.** Markkinoidaan terveydenhoitajille suunnattua Liikenneturvan verkkokurssia sekä neuvoloille suunnattua nettisivuja ja materiaaleja. Liikenneturva selvittää mitä materiaaleja voidaan viedä sähköiseen perhekeskukseen (Vastuu: hyvinvointialue, Liikenneturva).

Varhaiskasvatus

Edistettäviä toimenpiteitä vuosina 2025–2026

- **Kannustetaan henkilöstöä suorittamaan Liikenneturvan verkkokoulutus varhaiskasvattajille.** Maksuton kurssi tarjoaa tietoa ja materiaaliveikkejä alle kouluikäisten lasten liikennekasvatukseen tueksi (ta-voite vähintään 2 hlöä/päiväkoti) (Vastuu: varhaiskasvatus, Liikenneturva).
- **Päiväkotien johtajat tilaavat Liikenneturvan liikennekasvatusuutiset** ja viestivät sisällöistä päiväkodin henkilöstölle. Tiedotetaan uutiskirjeestä myös yksityisille päiväkodeille (Vastuu: varhaiskasvatus).
- **Huomioidaan liikenneturvallisuusasiat varhaiskasvatukseen/ ja/tai päiväkotien turvallisuussuunnitelmissa** (esim. päiväkodin lähiympäristön riskit, saattoliikenteen riskit, retkiin liittyvät riskit) (Vastuu: varhaiskasvatus).
- **Varmistetaan (esim. ohjeistuksella), että henkilökunnalla on aina heijastinliivit/-valjaat käytössä,** kun ryhmät liikkuvat päiväkodin ulkopuolella (Vastuu: varhaiskasvatus).
- **Tarjotaan huoltajille tukea ja vinkkejä liikennekasvatukseen ja roolimallina toimimiseen.** Hyödynnetään esimerkiksi Itätoimijan tekemää koontia huoltajille suunnatuista Liikenneturvan materiaaleista (Vastuu: varhaiskasvatus, Itätoimija, Liikenneturva).
- **Hyödynnetään Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton [päiväkoti- ja esikouluikäisille suunnattuja materiaaleja](#).** Tehtävien avulla lapset saavat hyödyllistä tietoa uimisesta, oppivat uimataidon määritelmän ja saavat virikkeitä vedessä liikkumiseen (Vastuu: varhaiskasvatus, koulut).

Kouluikäiset ja nuoret

Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto

Edistettäviä toimenpiteitä vuosina 2025–2026

- **Suunnitellaan hyvinvointialueen kanssa koulu- ja opiskeluterveydenhoitajille suunnattua Teams-koulutusta** liikenneturvallisuusaiheen käsittelyyn vuositarkastusten yhteydessä tai muussa yhteydessä (Vastuu: Liikenneturva, hyvinvointialue, Itätoimija).

Koulut ja oppilaitokset (perusopetus, toinen aste)

Edistettäviä toimenpiteitä vuosina 2025–2026

- **Varmistetaan koulujen ja oppilaitosten vuosittaisen liikenneturvallisuustyön suunnittelun jatkuvuus** (koulujen liikenneturvallisuussuunnitelmat, liikenneturvallisuustyön vuosikellot). Tarpeen mukaan järjestetään opettajille Teams-tietoisku koskien Liikenneturvan uudistettuja vuosikellomalleja ja muita ikäryhmäkohtaisia materiaaleja (Vastuu: kaupunki, koulut, Liikenneturva).
- **Laaditaan huoltajille suunnattu ohjemateriaali koulujen saattoliikennejärjestelyistä ja kestävästä liikkumisesta** (Vastuu: kaupunki (tekninen toimiala, sivistystoimiala), Itätoimija, Liikenneturva).
- **Koulut tilaavat Liikenneturvan Kirje vanhemmille -materiaalia ja jakavat sitä keväisin tulevien yksiluokkalaisten perheille esimerkiksi tutustumispäivän yhteydessä.** Samalla voidaan jakaa Itätoimijan tekemää laajempaa koontia huoltajille tärkeistä materiaaleista (Vastuu: koulut).
- **Toteutetaan nuorten liikenneturvallisuuden parantamiseen tähtäävä Punainen Liitu -esityksiä säännöllisin väliajoin** (seuraava 2025). Tarjotaan myös huoltajien osallistuminen tapahtumaan erillisenä tilaisuutena (Vastuu: toisen asteen oppilaitokset, Liikenneturva, pelastuslaitos, poliisi ym.).
- **Laaditaan yläkoululaisten huoltajille suunnattu vinkkimateriaali nuoren turvallisen liikkumisen tukemiseen mm. eri kulkutavat huomioiden** (Vastuu: Itätoimija, Liikenneturva).
- **Viestitään (junaradan vaikutusalueen) ala- ja yläkouluille Väyläviraston materiaaleista Radalla liikkumisen vaaroista** (Vastuu: Itätoimija).
- **Kannustetaan ala-/yläkouluja ilmoittautumaan mukaan [Vesisankarit-koulutoimintaan](#),** joka edistää koululaisten vesiturvallisuustietoutta sekä vesi- ja vesipelastustaitoja erilaisin harjoittein kouluympäristössä (Vastuu: koulut).

Nuorisotyö ja liikuntapalvelut

Edistettäviä toimenpiteitä vuosina 2025–2026

- **Laaditaan nuorten parissa työtä tekeville koonti-/vinkkiaineisto liikenneturvallisuusviestinnän ja muun toiminnan tueksi.** Liikenneturvalta voi myös pyytää erillistä Teams-koulutusta nuorten parissa työskenteleville (Vastuu: nuorisotyössä mukana olevat, Liikenneturva, Itätoimija).
- **Tehdään nuorten parissa toimiville (nuorisotyö, koulut) tutuksi turvallisen mopoilun edistämisen toimintamalleja.** Tarpeen mukaan laajennetaan aineistoa mönkijöihin ja moottorikelkkoihin (Vastuu: Itätoimija, Liikenneturva, poliisi).
- **Järjestetään maakunnallinen Teams-tilaisuus kuntien ja hyvinvointialueen ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöille** liikenneturvallisuusaiheiden käsittelystä osana ehkäisevää päihdetyötä (Vastuu: kuntien ja hyvinvointialueen EPT-yhdyshenkilöt, Liikenneturva, Itätoimija).
- **Kutsutaan Liikenneturva vierailulle nuorisovaltuuston kokoukseen** (onnistuu myös Teamsin välityksellä). Liikenneturva osallistuu ajoittain myös alueellisen nuorisovaltuuston kokouksiin (Vastuu: nuorisopalvelut, Liikenneturva).
- **Paikallisia liikunta- ja urheiluseuroja tiedotetaan harrastusmatkojen turvallisuusasioista.** Hyödynnetään esim. Liikenneturvan Turvallisesti harrastuksiin -aineistoa (Vastuu: liikuntatoimi, Itätoimija, Liikenneturva).

Koulukuljetukset

Edistettäviä toimenpiteitä vuosina 2025–2026

- **Järjestetään sopimuskausittain koululaiskuljettajille suunnattu tietoisuus/infotilaisuus.** Kutsutaan tilaisuuteen mukaan myös Enonkosken alueella kuljetuksia ajavat liikennöitsijät (Vastuu: logistiikkapalvelut, Liikenneturva, poliisi, pelastuslaitos).
- **Toimitetaan jatkossakin Pohjois-Savon ELY-keskukselle vuosittain/sopimuskausittain karttaesitys koululaiskuljetusreiteistä** ja mahdollisista niihin (maantiet) liittyvistä liikenneturvallisuushaasteista (Vastuu: logistiikkapalvelut).

Huom! Kaupunki on ottanut syksyllä 2024 käyttöön Movit-sovelluksen, joka on henkilökuljetusten reitittämiseen ja hallintaan (ml. koulukuljetukset) kehitetty palvelu. Palvelun kautta on mahdollista seurata myös ajonopeuksia.

Työikäiset

Edistettäviä toimenpiteitä vuosina 2025–2026

- **Kaupunki hyödyntää Liikenneturvan työmatkaliikenteen uutiskirjettä ja muita materiaaleja kunnan työntekijöiden suuntaan tapahtuvassa viestinnässä.** Uutiskirjeestä tiedotetaan myös muita paikallisia työnantajia (Vastuu: kaupungin viestintä, Itätoimija).
- **Hyödynnetään yrityspalveluiden uutiskirjettä työmatkaliikenteen turvallisuuteen liittyvien teemojen esille nostamiseen** (sopivassa mittakaavassa) (Vastuu: kaupunki, Liikenneturva, Itätoimija).
- **Selvitetään mahdollisuus esitellä työmatkaliikenteen turvallisuuteen liittyviä tavoitteita ja työkaluja kaupungin yhteistyötoimikunnassa** (työnantajan ja henkilöstön edustajista koostuva yhteistoimintaelin). Tavoitteena on käydä keskustelua siitä, miten kaupungin työntekijöiden työliikenteen (työmatkat, työhön liittyvä liikkuminen) turvallisuutta voidaan jatkossa edistää (Vastuu: kaupunki, Liikenneturva).

Ikäihmiset, vammaiset henkilöt

Edistettäviä toimenpiteitä vuosina 2025–2026

- **Tiedotetaan iäkkäille ja heidän läheisilleen ikääntymisen vaikutuksista liikkumisen turvallisuuteen** ja tarjotaan vinkkejä ajoterveysaiheen puheeksi ottamiseen (Vastuu: kaupunki, Itätoimija, Liikenneturva).
- **Kutsutaan Liikenneturva vierailulle kaupungin vanhus- ja vammaisneuvostoihin** (palveluiden ja aineistojen esittely) (Vastuu: vanhus- ja vammaisneuvostot, Liikenneturva).
- **Selvitetään Savonlinnan kansanopiston kiinnostusta ottaa ohjelmaansa Liikenneturvan EAK65+ kurssi** (Vastuu: kansanopisto, Liikenneturva).
- **Tuodaan liikenneturvallisuusteemoja esille vuosittain isommissa ikäihmisten tapahtumissa** (esim. Ikämessut, Vanhusten viikon tapahtumat) (Vastuu: hyvinvointialue, kaupunki, Liikenneturva).
- **Toteutetaan eri kohteiden esteettömyyskartoituksia tarpeen mukaan yhteistyössä teknisten palvelujen ja vanhus- ja vammaisneuvostojen kanssa.** Itätoimijalta saa asiantuntija-apua esteettömyyskartoituksen toteutukseen ja raportointiin (Vastuu: vanhus- ja vammaisneuvostot, tekninen toimi, Itätoimija).
- **Suunnitellaan hyvinvointialueen kanssa maakunnallista koulutusta kotihoidon väelle ja palveluohjaajille** (Vastuu: hyvinvointialue, Liikenneturva).

Teknisen toimialan mahdollisuuksia ”liikennekasvatustyössä”

Kunnan tekniset palvelut, hyviä käytänteitä

- Kuntalaisille tiedottaminen kunnan omista ja ELY-keskuksen palautekanavista liikenneympäristön turvallisuusongelmiin liittyen.
- Teknisen toimialan osallistuminen paikallisiin tapahtumiin ”kunnan toimipisteellä” keskustelemaan kuntalaisten kanssa liikenneturvallisuuden haasteista.
- Nopeusnäyttötaulujen käyttö liikenteen rauhoittamisessa, tienkäyttäjien ”valistamisessa”, ajonopeuksien seurannassa ja toimenpidetarpeiden arvioinnissa.
- Talvikunnossapitoon liittyvä viestintä kuntalaisille ja kiinteistöille.
- Moottorikelkkareitteihin liittyvä viestintä.
- Hiekkoitushiekan jakaminen kuntalaisille.
- Esteettömyyskartoitukset/-kävelyt, turvallisuuskävelyt.
- Tienylitysten turvallisuuteen vaikuttaminen erilaisten nykyaikaisten menetelmien avulla (valaistuksen tehostaminen, lisäpylväät, vilkut ja välkyt, projektorivalot ym.).
- Turvallisten koulureittien kartoittaminen ja suositusreittien merkitseminen koulujen alkaessa.
- Raskaisiin ajoneuvoihin (kunnan työkoneisiin) liittyvät katvealueinfot koululaisille.

4.4. Turvallinen liikennejärjestelmä

Seudullisia tavoitteita:

- Eri kulkumuotojen kannalta turvalliset ja toimivat ratkaisut varmistetaan kaavoituksessa, palveluverkko-suunnitelmissa sekä tie- ja katusuunnitelmissa.
- Liikennenympäristön suunnittelussa pyritään siihen, että lopputulos soveltuu kaikille iästä, toimimiskyvystä tai kulttuurieroista riippumatta.
- Liikennenympäristön ratkaisut ohjaavat turvalliseen ja sääntöjen mukaiseen käyttäytymiseen kulkutavasta riippumatta.
- Jalankulun ja pyöräliikenteen turvallisuus ja kulkutavan valinnan houkuttelevuus priorisoidaan liikennejärjestelyissä (ml. työnaikaiset liikennejärjestelyt) etenkin taajamaympäristöissä.
- Teknisen toimialan henkilöstön koulutuksilla varmistetaan sekä suunnitteluosaaminen että tiellä ja kadulla tehtäviin töihin liittyvät työturvallisuusasiat.
- Joukkoliikenne ja muut henkilökuljetuspalvelut tarjoavat kuntalaisille turvallisen ja ympäristöystävällisen liikkumisvaihtoehdon etenkin pidemmällä matkoilla (aihe käsitellään osana seudullista lj-työtä).

Savonlinnan liikenneturvallisuussuunnitelmassa esitetään yhteensä **104 parannuskohdetta, joihin esitetään kaikkiaan 130 yksittäistä toimenpidettä** (toimenpideohjelma ja -kartta erillisenä liitteenä). Toimenpide-ehdotusten kokonaiskustannusarvio on noin 15,9 miljoonaa euroa jakautuen kiireellisyysluokittain seuraavasti (osa kustannuksista puuttuu, koska valittu parantamisvaihtoehto tarkentuu vasta jatkosuunnittelussa):

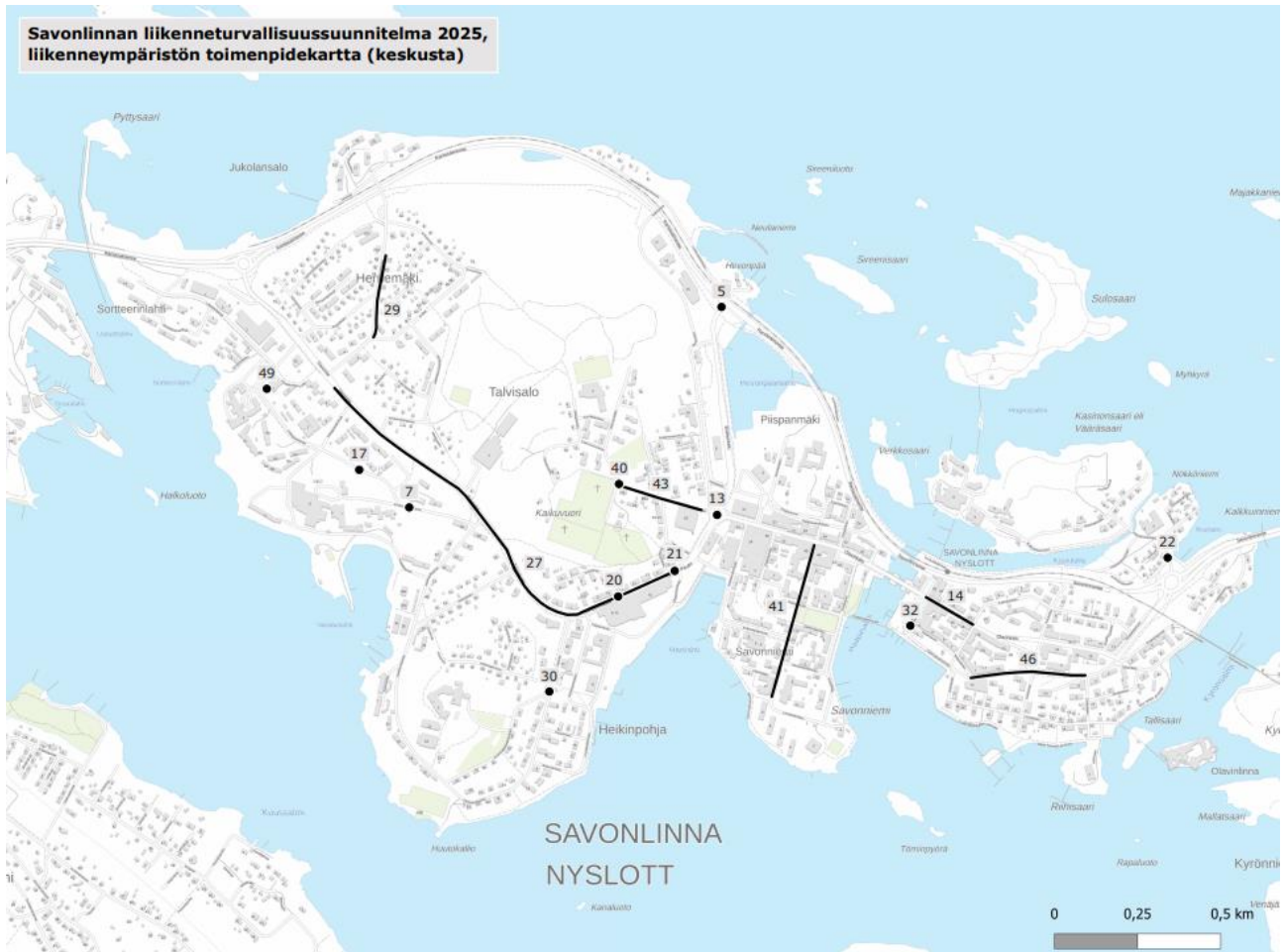
- Kiireellisyysluokka 1 (v. 2025–2027): 87 toimenpidettä, 506 600 euroa (kaupunki 244 000 euroa)
- Kiireellisyysluokka 2 (v. 2028–2031): 17 toimenpidettä, 1 132 500 euroa (kaupunki 632 000 euroa)
- Kiireellisyysluokka 3 (v. 2032–2035): 26 toimenpidettä, 14 266 000 euroa (kaupunki 7,3 miljoonaa euroa).

Toimenpiteistä valtaosa kytkeytyy ajonopeuksien rauhoittamiseen, liikennemerkkien ja tiemerkintöjen lisäämiseen, tienylitysten turvallisuuden kehittämiseen ja risteysturvallisuuden parantamiseen. Merkittävimpiä edistettäviä toimenpiteitä Savonlinnan alueella ovat:

- **Olavinkatu / Tulliportinkatu / Brahenkatu kiertoliittymä:** Katujakson parantaminen [kiir.luokka 1, kaup.]
- **Moinsalmentie / Ahertajantie / Viuhonkatu liittymä:** Liittymän kokonaisvaltainen parantaminen. [kiir.luokka 2, kaup.]
- **Kellartie, Kellarpellon koulun kohta:** Saattoliikennejärjestelyiden parantamissuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen. [kiir.luokka 1-2, kaup.]
- **Mertalan yhtenäiskoulun kohta (Simasalonkatu ja Nojanmaantien varsi):** Saattoliikennejärjestelyiden parantamissuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen. [kiir.luokka 1-2, kaup.]
- **Nojanmaantie / Vienankatu liittymä:** Liittymäalueen parantamissuunnitelman laatiminen ja liittymän parantaminen. [kiir.luokka 1-2, kaup.]
- **Savonkatu ja Tulliportinkatu:** Kokonaisvaltaisen parantamissuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen. [kiir.luokka 1-3, kaup.]
- **Kauppatori ja lähialueet:** Alueen kokonaisvaltainen kehittäminen. [kiir.luokka 2, kaup.]
- **Kerimäen koulun kohta:** Koulun saattoalueen rakentaminen. [kiir.luokka 2, kaup.]
- **Tuunaansaarentie, rautatien tasoristeys:** Varoitusvalojen lisääminen rautatien tasoristeykseen ja/tai puolipuumien rakentaminen. [kiir.luokka 2, Väylävirasto]
- **Vt 14 / mt 15359 (Pistolekorsintie) / Pullinlahdentie liittymä (Ensola):** Nelihaaraliittymän kanavointi. [kiir.luokka 1, ELY]

Lisäksi Itä-Suomen liikenneturvallisuussuunnitelman pohjalta kaupunki edistää osaltaan seuraavia toimenpiteitä:

- **Tarkistetaan pelastusrenkaiden kunto ja riittävyys taajama-alueiden vesistöjen rannoilla** (mm. uimarannat, tori- ja satama-alueet, vesistöylitykset).
- **Liikenneturvallisuuden huomioiminen mm. moottorikelkkareittien suunnittelussa.**
- **Työmaakohteiden turvallisten liikennejärjestelyiden varmistaminen ja riittävä tiedottaminen** muuttuneista järjestelyistä.

Kuva 14. Esimerkki Savonlinnan keskustaajaman toimenpidekohteista (toimenpiteiden kuvaukset ja laajemmat toimenpidekartat erillisenä liitteenä).

5. Suunnitelman edistäminen ja seuranta

5.1. Ensiaskleet

Liikenneturvallisuussuunnitelma on yksi keskeisimmistä työkaluista kaupungin liikenneturvallisuustyön kehittämiseen. Suunnitelma käsittää katsauksen kaupungin liikenneturvallisuustilanteeseen ja pitkän aikavälin tavoitteisiin sekä lähivuosien toimenpidetarpeet liikenneturvallisuustyön eri osa-alueet huomioiden. Liikenneturvallisuussuunnitelma voidaan lukea myös yhdeksi kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiakirjoista.

Liikenneturvallisuussuunnitelma ei kuitenkaan toteudu itsestään, vaan kaupungin liikenneturvallisuustyöryhmällä on tärkeä rooli suunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden edistämisessä. Etenkin liikenneturvallisuustyön kehittämiseen ja liikennekasvatukseen liittyvät toimenpiteet (luvut 4.2. ja 4.3.) ovat pitkälti liikenneturvallisuustyöryhmän kokouksissa sovittavia asioita. Liikenneturvallisuustoimijan tehtävänä on tukea kaupunkia suunnitelman edistämässä ja seurannassa. Myös Liikenneturva ja ELY-keskus ovat omissa rooleissaan tukemassa kaupungin liikenneturvallisuustyötä ja suunnitelman toteuttamista.

Tärkeitä ensiaskelia liikenneturvallisuussuunnitelman valmistumisen jälkeen:

- Suunnitelmasta tiedottaminen kuntalaisille sekä kaupungin henkilöstölle (eri toimialojen edustajat, kunnan johtoryhmä) sekä liikenneturvallisuussuunnitelman vieminen kaupungin www-sivuille.
- Suunnitelman esittely kaupungin päätöksentekijöille (vähintään tiedoksi, mahdollisesti laajempi käsittely).
- Suunnitelman vieminen tiedoksi vanhus- ja vammaisneuvostoon ja nuorisovaltuustoon.
- Liikenneturvallisuustyöryhmän kokoonpanoon liittyvät täydennykset jo ennen kevään kokousta.
- Ensimmäisistä edistettävistä toimenpiteistä ja vastuista sopinen liikenneturvallisuustyöryhmän kevään kokouksessa.
- Liikenneturvallisuussuunnitelman (tai aiheen) huomioiminen uudelle valtuustokaudelle päivitettävässä kuntastrategiassa sekä valtuustokauden hyvinvointisuunnitelmassa.
- Kaupungin liikenneturvallisuustyön toiminta-/vuosikatsauksen käyttöönottoaminen (koonti työryhmän toiminnasta, toteutetuista toimenpiteistä ja keskeisistä liikenneturvallisuustilastoista).

5.2 Seurannan osa-alueet ja vastuu

Liikenneturvallisuussuunnitelman seuranta on osa laajempaa kaupungin liikenneturvallisuustyön seurantaa. Seurannassa voidaan nähdä seuraavia osa-alueita/tasoja:

- Seudullisia liikenneturvallisuustavoitteita kuvaavat mittarit (luku 5.3.)
- Liikenneturvallisuussuunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden eteneminen/toteutuminen (infra + muut)
- Muiden kestävän ja turvallisen liikkumisen edistämistoimenpiteiden eteneminen/toteutuminen
- Liikenneturvallisuustyöryhmän toiminta (kokoukset, kokoonpanon muutokset, osallistumisaktiivisuus jne.)

Kunnan liikenneturvallisuustyön seurannan ensisijainen vastuu on liikenneturvallisuustyöryhmällä. Itä-Suomen liikenneturvallisuustoimija kuitenkin avustaa seurannan raportoinnissa (vuosikatsauksen koonti) ja etenkin tilastojen koonnissa.

5.3 Liikenneturvallisuusmittarit

Liikenneturvallisuussuunnitelman tavoitteiden (Luku 3.) seurantaan varten on laadittu liikenneturvallisuustilannetta kuvaavia mittareita. Mittarit on jaettu seudullisia tavoitteita kuvaaviin päämittareihin ja muihin mittareihin. Muut mittarit pohjaavat Itä-Suomen liikenneturvallisuussuunnitelmassa esitettyyn painopisteistä johdettuun seurantamittaristoon siltä osin, kun tietoja on saatavissa tai tietojen peittävyys on järkevä kuntien/seudun tasolla.

Päämittarit

- Tieliikenteessä kuolleet, vakavasti loukkaantuneet, lievemmin loukkaantuneet (Tilastokeskus)
- Liikennekuolemien nollavuosien määrä seudulla/kunnissa (nollavuotta/ 10 v) (Tilastokeskus)
- Vesiliikenneonnettomuuksissa kuolleet (Traficom)
- Maastoliikenneonnettomuuksissa kuolleet (OTI, tutkijalautakuntien tutkimat onnettomuudet)
- Moottorikelkkaonnettomuuksissa loukkaantuneet (OTI, Liikennevakuutuskeskus)
- Tasoristeysonnettomuuksissa kuolleet ja vakavasti loukkaantuneet (Väylävirasto)
- Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen yhteenlaskettu kulkutapaosuus (matkat) seudun asukkaiden liikkumisessa (seudulliset liikkumistutkimukset/HLT).
- Kävelyn ja pyöräilyn osuus koulumatkojen liikkumisessa (Itä-Suomen koulumatkaliikkumiskysely)

Muut mittarit

Turvalliset ajonopeudet

- Nopeusrajoitusta noudattavien osuus maanteillä ja kaduilla (ELY:n ja kuntien nopeusnäytöt, Lam-pisteet)
- Taajama-alueiden ajonopeuksien kehitys (kaupungin omat nopeusnäytöt tai muu seurantatapa)
- Törkeät liikenneturvallisuuden vaarantamiset (nopeusrajoitusrikkomusten osuus) (Tilastokeskus)

Päihteetön liikenne

- Rattijuopumusten määrä (törkeiden osuus, eri aineiden osuus) (Tilastokeskus)
- Henkilövahinko-onnettomuudet, joissa kuljettaja päihteiden vaikutuksen alaisena (Tilastokeskus)

Ajoterveys haltuun

- *Vain maakunnallinen seuranta*

Turvallisesti pääteillä

- Kuolemaan ja vakavaan loukkaantumiseen johtaneet onnettomuudet valta- ja kantateillä (Tilastokeskus)
- Pääteiden onnettomuusriski (henkilövahinko-onnettomuudet/100 milj. ajonkm.) (Tilastokeskus)

Turvallisesti (taajamissa) kävellen ja pyörällä

- Liikennekuolemien nollavision toteutuminen taajama-alueilla (Tilastokeskus)
- Kuolleet ja loukkaantuneet jalankulkijat ja pyöräilijät (Tilastokeskus)
- Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden eri turvalaitteiden käyttöaste (Liikenneturva, Savonlinna, Etelä-Savo)

Nuorten turvallinen liikkuminen

- Tieliikenteessä kuolleet ja loukkaantuneet nuoret (15–24-vuotiaat) (Tilastokeskus)
- Nuorten osuus kaikista tieliikenteen henkilövahingoista (vertailu koko maahan) (Tilastokeskus)
- Nuorten osuus (törkeistä) liikennerikoksista ja rattijuopumuksista (Tilastokeskus) (Tilastokeskus)

lääkkäiden turvallinen liikkuminen

- Tieliikenteessä kuolleet ja loukkaantuneet yli 65-vuotiaat (Tilastokeskus)
- lääkkäiden osuus kaikista tieliikenteen henkilövahingoista (vertailu koko maahan) (Tilastokeskus)

Erikseen raportoidut liitteet

Alla on esitetty muut suunnittelutyön aikana tehdyt raportoinnit, jotka on toimitettu kaupungille ja ELY-keskukselle.

Liite 1. muodostaa keskeisen lähtökohdan tulevien vuosien liikenneympäristötoimenpiteiden edistämiseksi ja seurannalle. Tässä yhteenvetoraportissa on tuotu esille toimenpideohjelman pääsisältö ja niin sanotut top-kohteet.

Liite 1. Liikenneympäristön parantamisen toimenpidekartat ja -taulukot

Liite 2. Savonlinnan kaupungin liikenneturvallisuustilanne (tilastot + asukaskysely)

Liite 3. Savonlinnan kaupungin liikenneturvallisuustyön nykytila (toimialakyselyiden tulokset)

Liite 4. Liikenneverkkoa koskevat nykytilakartat

Kuvailulehti

Julkaisusarjan nimi ja numero: Raportteja 8/2025

Vastuualue: Liikenne ja infrastruktuuri

Tekijät: Juha Heltimo, Mikko Lautala

Julkaisun nimi: Savonlinnan kaupungin liikenneturvallisuussuunnitelma

Tiivistelmä:

Savonlinnan kaupungin liikenneturvallisuussuunnitelmassa on kartoitettu kaupungin liikenneturvallisuustilanne, liikenneturvallisuustyön nykyiset toimintamallit ja niiden kehittämistarpeet (toimialoittain), asetettu seudulliset liikenneturvallisuustyön kehittämistavoitteet sekä suunniteltu liikenneturvallisuuden parantamiseksi tarvittavat toimenpiteet ja toimintamallit.

Toimenpidesuunnittelu on painottunut tieliikenteen turvallisuuteen, mutta myös vesiliikenteen, maastoliikenteen ja raideliikenteen (tasoristeysturvallisuus) turvallisuutta on tarkasteltu siltä osin kuin se kaupunkiin tai sen toimintamahdollisuuksiin kytkeytyy. Suunnittelutyön pääpaino on ollut lähivuosisssa ja mahdollisimman konkreettisessa, kustannustehokkaassa ja realistisessa toimenpiteiden määrittelyssä. Lähivuosisien toiminta on suunniteltu sel-laiseksi, että se pystytään käytännössä ja nykyresursseilla toteuttamaan.

Liikenneturvallisuussuunnitelma ei toteudu itsestään, vaan kaupungin liikenneturvallisuustyöryhmällä on tärkeä rooli suunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden edistämisessä. Etenkin liikenneturvallisuustyön kehittämiseen ja liikennekasvatukseen liittyvät toimenpiteet ovat pitkälti liikenneturvallisuustyöryhmän kokouksissa sovittavia asioita. Liikenneturvallisuustoimijan tehtävänä on tukea kaupunkia suunnitelman edistämisessä ja seurannassa. Myös Liikenneturva ja ELY-keskus ovat omissa rooleissaan tukemassa kaupungin liikenneturvallisuustyötä ja suunnitelman toteuttamista.

Asiasanat (YSA:n mukaan): Liikenneturvallisuus, liikenneonnettomuus, liikenneturvallisuustyöryhmä, liikennekasvatus, viestintä, ennaltaehkäisy, yhteistyö, kestävä liikkuminen

ISBN (PDF) 978-952-398-294-9

ISSN-L 2242-2846

ISSN (verkkojulkaisu) 2242-2854

URN:ISBN:978-952-398-294-9

Julkaisun osoite: www.doria.fi/ely-keskus

Sivumäärä: 32

Kieli: Suomi

Kustantaja /Julkaisija: Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Kustannuspaikka ja -aika: Kuopio 28.2.2025

Presentationensblad

Publikationens serie och nummer: Rapporter 8/2025

Ansvarsområde: Trafik och infrastruktur

Författare: Juha Heltimo, Mikko Lautala

Publikationens titel: Trafiksäkerhetsplanen för Nyslott stad

Sammandrag:

I trafiksäkerhetsplanen för Nyslott stad har man beskrivit trafiksäkerhetsläget i staden, de nuvarande arbetsmodellerna för trafiksäkerhet och deras utvecklingsbehov (branschvis), ställt upp regionala utvecklingsmål för trafiksäkerheten samt planerat åtgärder och arbetsmodeller för att förbättra trafiksäkerheten.

Planeringen av åtgärder har fokuserat på trafiksäkerheten, men även säkerheten inom sjötrafiken, terrängtrafiken och järnvägstrafiken (plankorsningssäkerheten) har beaktats i den mån de har anknytning till staden eller dess förutsättningar. Huvudfokus i planeringsarbetet har legat på de närmaste åren och på att definiera åtgärder som är så konkreta, kostnadseffektiva och realistiska som möjligt. Aktiviteterna för de kommande åren har utformats för att kunna genomföras i praktiken och med nuvarande resurser.

Trafiksäkerhetsplanen kommer inte att genomföras i sig själv, men den kommunala arbetsgruppen för trafiksäkerhet kommer att spela en viktig roll för att främja de åtgärder som anges i planen. I synnerhet åtgärder som rör utveckling av trafiksäkerhetsarbetet och trafiksäkerhetsutbildning beslutas i stor utsträckning vid mötena i arbetsgruppen för trafiksäkerhet. Trafiksäkerhetsansvarigas roll är att stödja staden i arbetet med att främja och övervaka planen. Trafiksäkerhetsverket och NTM-centralen har också sina respektive roller när det gäller att stödja stadens trafiksäkerhetsarbete och genomförandet av planen.

Nyckelord (enligt Allärs): Trafiksäkerhet, trafikolycka, trafiksäkerhetsarbetsgrupp, trafikutbildning, kommunikation, förebyggande, samarbete, hållbar mobilitet

ISBN (PDF) 978-952-398-294-9

ISSN-L 2242-2846

ISSN (webbpublikation): 2242-2854

URN:ISBN:978-952-398-294-9

Publiceringsadress: www.doria.fi/ely-keskus

Språk: Finska

Sidantal: 32

Utgivare / Förläggare: Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Savolax

Förläggningsort och datum: Kuopio 28.2.2025

Documentation page

Publication series and number: Reports 8/2025

Publication series and number: Transport and Infrastructure

Author(s): Juha Heltimo, Mikko Lautala

Title of publication: The Traffic Safety Plan for the City of Savonlinna

Abstract:

The Traffic Safety Plan for city of Savonlinna outlines the current traffic safety situation in the city, the present traffic safety work models, and their development needs (sector-wise). It sets regional traffic safety development goals and plans measures and work models to improve traffic safety.

While the focus of the action planning has been on traffic safety, considerations have also included maritime safety, off-road traffic safety, and railway crossing safety to the extent they are relevant to the city. The planning effort has concentrated on the upcoming years, with a focus on defining actions that are concrete, cost-effective, and realistic. The activities planned for the coming years are designed to be practically implementable with the existing resources.

The Traffic Safety Plan will not be implemented in isolation. The municipal traffic safety working group will play a crucial role in promoting the measures outlined in the plan. Particularly, actions related to the development of traffic safety work and traffic safety education will largely be decided in the meetings of the traffic safety working group. The role of traffic safety officers is to support the city in promoting and monitoring the plan. The Traffic Safety Coordinator and the ELY-keskus (Centre for Economic Development, Transport and the Environment) also have their respective roles in supporting the city's traffic safety work and the implementation of the plan.

Keywords: road safety, road accident, road safety working group, road safety education, communication, prevention, cooperation, sustainable mobility

ISBN (PDF) 978-952-398-294-9

ISSN-L 2242-2846

ISSN (online): 2242-2854

URN:ISBN:978-952-398-294-9

Publishing address: www.doria.fi/ely-keskus

Language: Finnish

Number of pages: 32

Publisher: Centre for Economic Development, Transport and the Environment for North Savo

Place of publication and date: Kuopio 28.2.2025

RAPORTTEJA 8 | 2025

SAVONLINNAN KAUPUNGIN LIIKENNETURVALLISUUSSUUNNITELMA

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

ISBN (PDF) 978-952-398-294-9

ISSN 2242-2854 (verkkojulkaisu)

URN:ISBN:978-952-398-294-9

www.doria.fi/ely-keskus | www.ely-keskus.fi